

Hogyan válasszuk el a lényegest a lényegtelenről?

- Gondolatok a gazdaságról -

„Egy hazugság már félig körbejárta a világot, miközben az igazság még csak a cipőjét húzza.“

— Mark Twain 1835-1910.

„Az igazság az emberi élet legkínzóbb érzése, mert mindenkinek mást jelent.“

— Seneca isz. I. század

„Szeressétek azokat az embereket, akik keresik az igazságot, de óvakodjatok azoktól, akik azt állítják, hogy megtalálták.“

- egy kínai bölcs

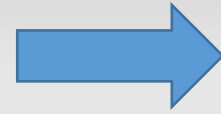
Hogyan válasszuk el a lényegest a lényegtelentől, vagy precízebben: a számunkra meghatározót a kevésbé fontostól?

- **ÖNVIZSGÁLAT:** tudom, hogy ki vagyok én!
tudom, hogy mi az ami számomra fontos!
- **CÉLMEGHATÁROZÁS:** tudom, hogy mit akarok elérni és hogyan akarok élni!
- **HELYZETMEGÁLLAPÍTÁS:** tudom, milyen jogaim és lehetőségeim vannak!
- **ELEMZŐKÉPESSÉG:** ha bizonytalan vagyok, tudom hol tájékozódjak!
- **KÖVETKEZTETÉSEK MÓDSZERTANA:** kicsiből a nagyra
állítás ellenőrzése az ellenkezőjével
nyelvtani eredetre
hasonlóból a hasonlóra
determináltság
tendencia

1 millió

1 milliárd

1 billió

Váltószám

X1000

X1000

1 millió

1 billion

1 trillió

Váltószám

X1000

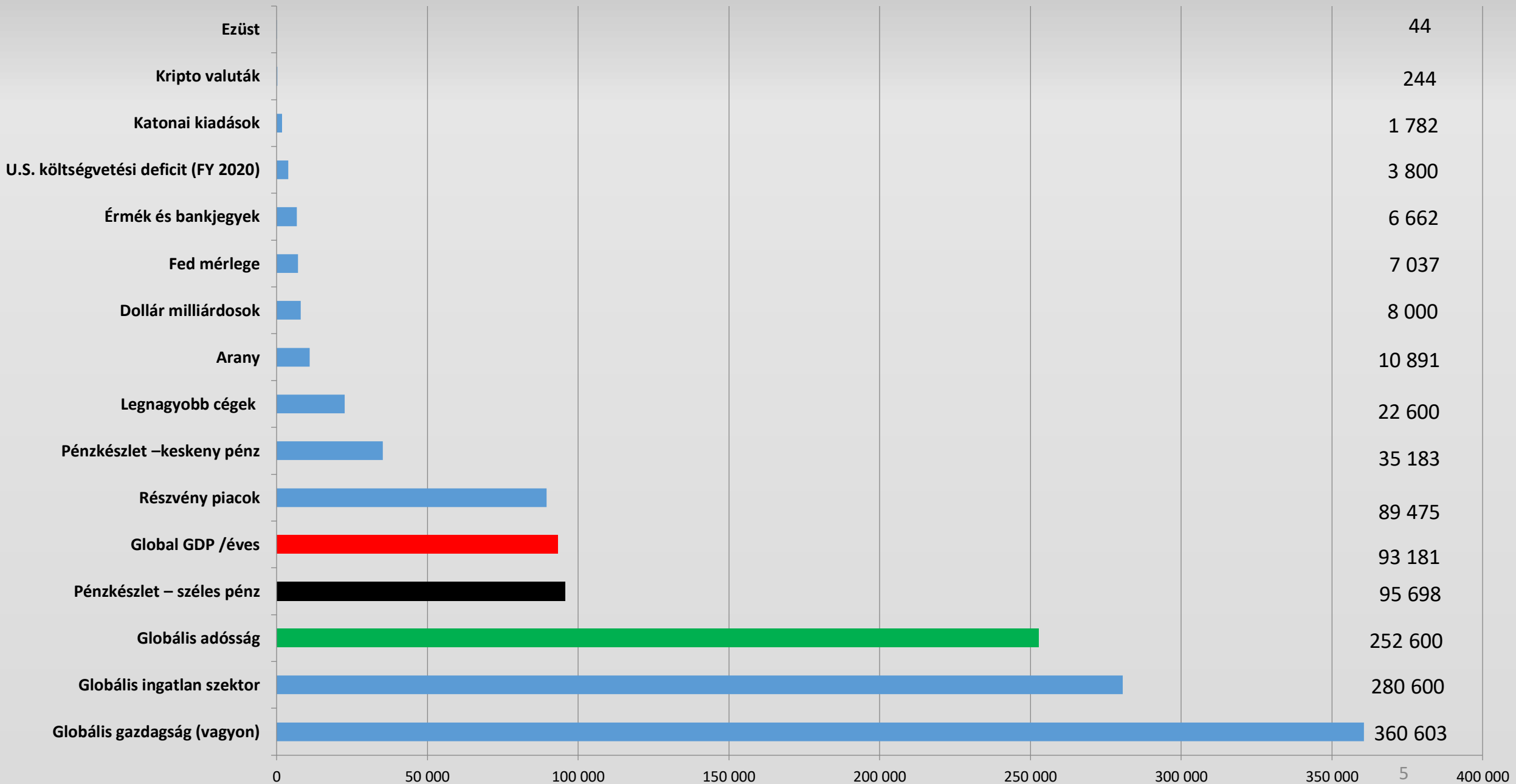
X1000

6 nulla

9 nulla

12 nulla

Érték (\$ Billions, USD)

Ezüst

Ezüst

Az összes kibányászott ezüst készlet értéke **43,9 billion** dollár, amit **17,2** dolláros unciánkénti árfolyamon számoltak

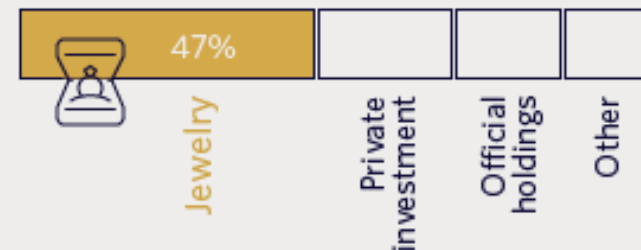
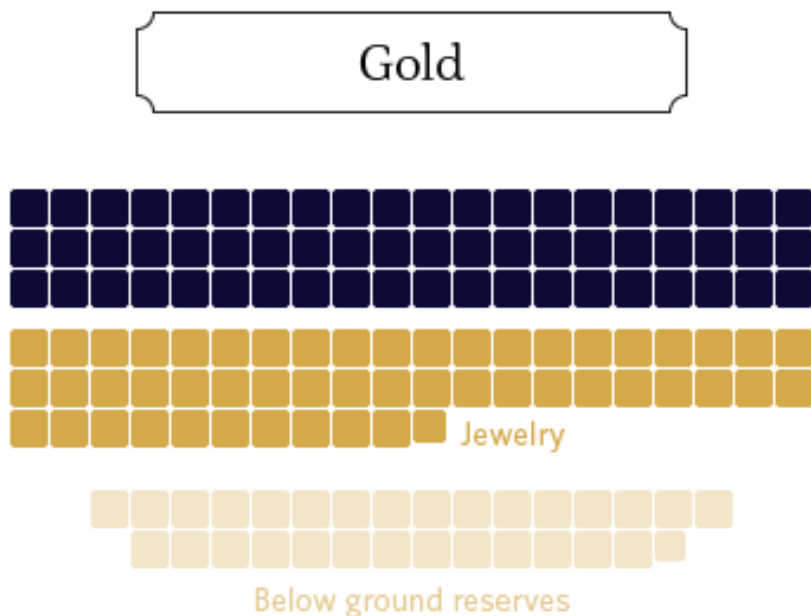

Minden négyzet megfelel
100 billion dollárnak

Aranykészlet

Aranykészlet

A világ összes kibányászott aranykészlete 197.576 tonna a világ Aranytanácsa szerint. 1715 dollár unciánkénti árfolyamon a világ összes arany vagyona **10,9 trillió** dollár.

Minden négyzet megfelel
100 billion dollárnak

Kripto valuták

Kripto valuta

Az összes kripto valuta értéke **244 billion** dollár, és ebből a bitcoin közel $2/3$ -dal részesül.

Cryptocurrency

Bitcoin Other 5,463 coins

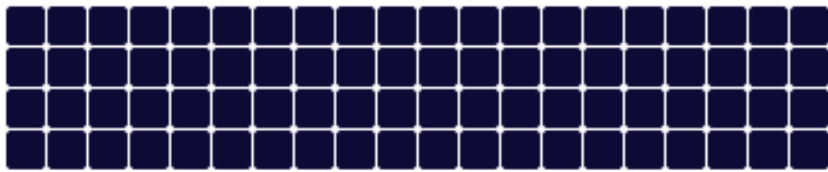
Minden négyzet megfelel
100 billion dollárnak

Dollár milliárdosok (billionaires)

A világon **2095** dollármilliárdos van.

Összvagyonuk **8 trillió** dollár. Közülük az 5 leggazdagabb együttes vagyona a teljes összeg **5 %-a**.

Billionaires

BEZOS

\$113B

GATES

\$98B

ARNAULT

\$76B

ZUCKERBERG

\$68B

ELLISON

\$59B

Minden négyzet megfelel
100 billion dollárnak

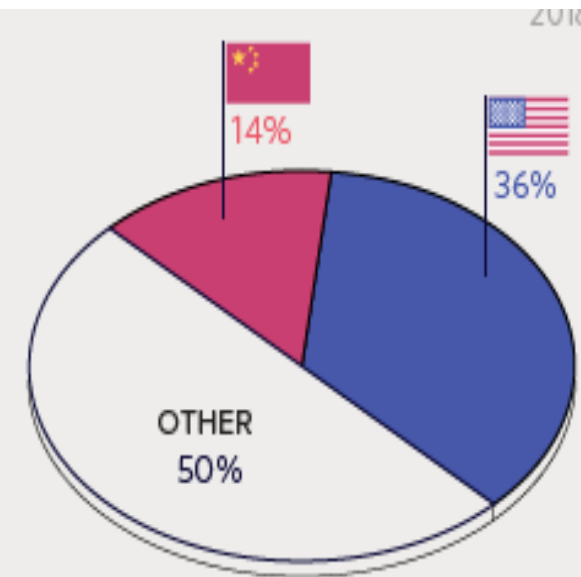
Katonai kiadások

Military Spending

Minden négyzet megfelel
100 billion dollárnak

Éves katonai kiadás

Költségvetési deficit

U.S. Budget Deficit (FY2020)

Költségvetési deficit

Az USA hivatalos államháztartási hiánya 2020-ban a Covid 19 miatti mentőcsomag után közel megnégyszereződött. Az USA 2020-ban rekord költségvetési hiányt produkált **3,8 trillió** dollárral, ami az USA gazdasági teljesítményének dollárban mérten **18,7 %-a**.

FY2009
\$1.4T

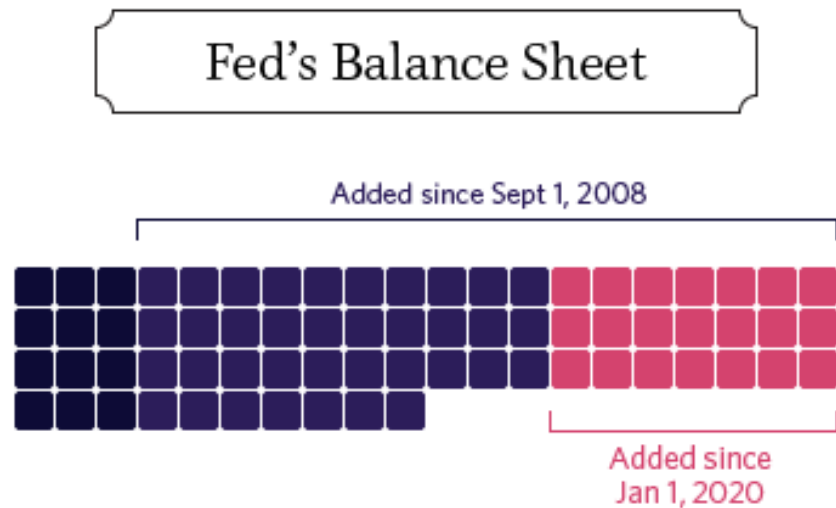

FY2020
\$3.8T

Minden négyzet megfelel
100 billion dollárnak

A FED üzleti mérlege

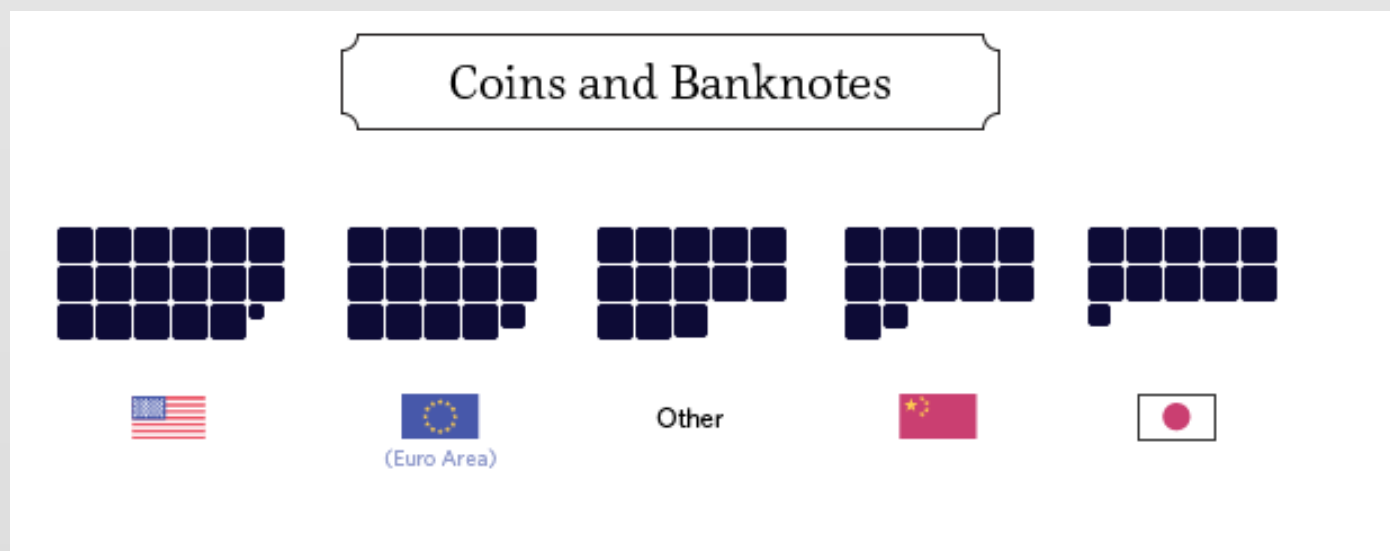
A FED üzleti mérlege

Az USA központi bankjának üzleti mérlege most már **7 trillió** dollár felett van. Több mint **40 %** ebből az összegből egyedül 2020-ban keletkezett.

Minden négyzet megfelel
100 billion dollárnak

Érmék és bankjegyek

Érmék és bankjegyek

A készpénz forgalom – amit minden ember az egész világon a „pénznek” gondol – összesen **6,6 trillió** dollár.

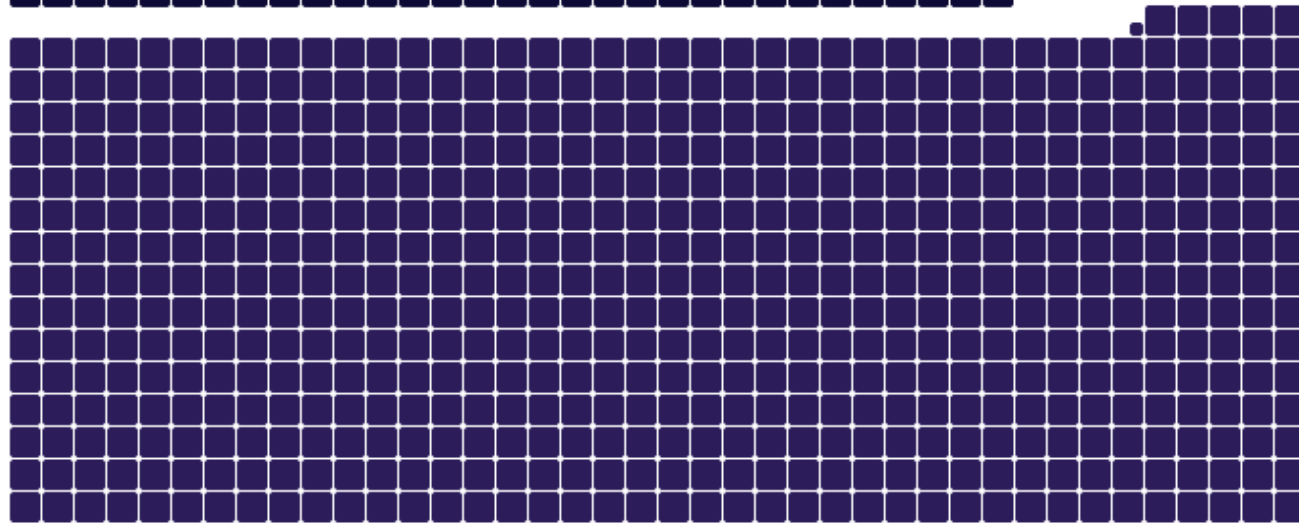
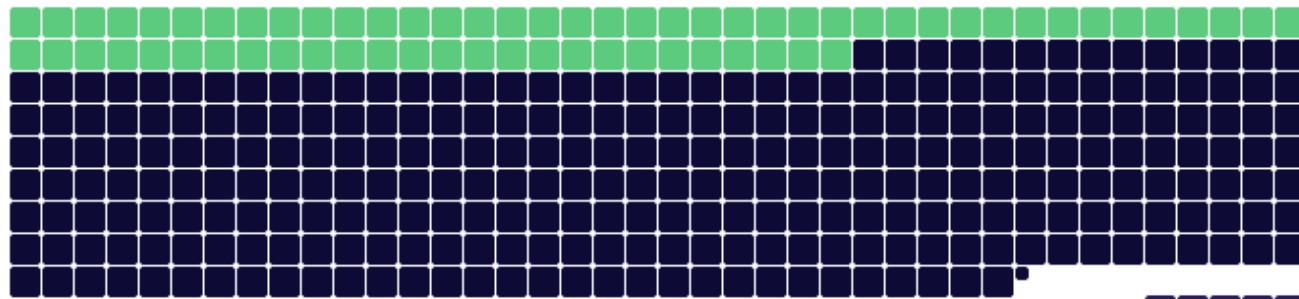

Minden négyzet megfelel
100 billion dollárnak

Pénzkészlet

Money Supply

M1 - Narrow Money Supply

M2 - Broad Money Supply

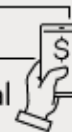
Keskeny pénz

A világban könnyen hozzáférhető pénz összértéke **35,2 trillió** dollár. Ez magában foglalja a világ összes, fogalmaink szerinti készpénzét, és a folyószámlákon lévő összegeket.

7% Physical

93% Non-Physical

Széles pénz

A világban az összes pénz értéke **95,7 trillió** dollár. A keskeny pénzen túl magába foglalja a pénzpiaci számlákat, az ellenőrzött és időbeli betéteket, megtakarításokat.

Minden négyzet megfelel
100 billion dollárnak

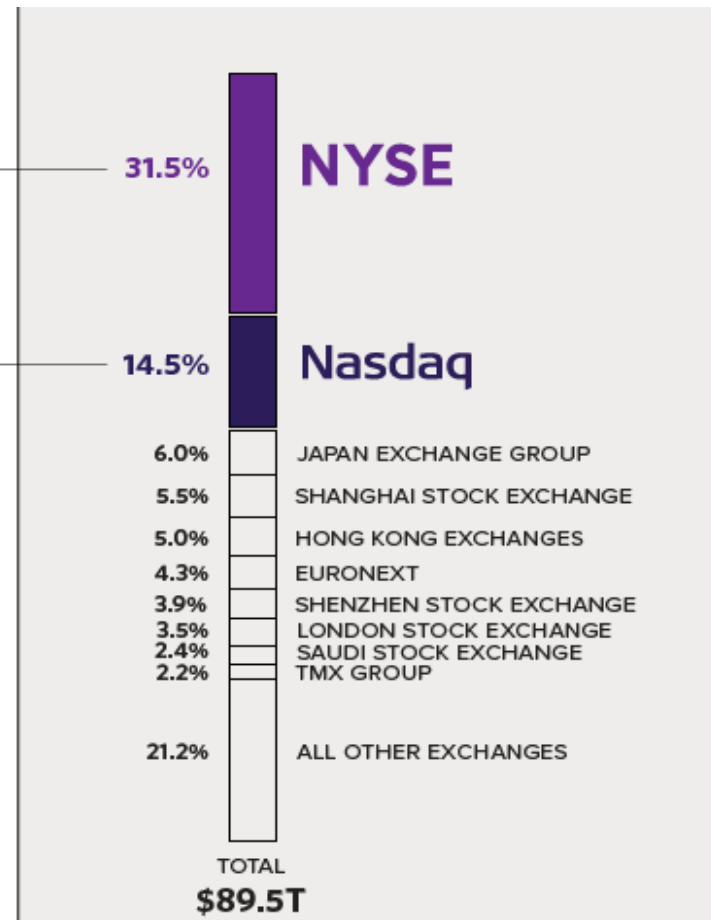
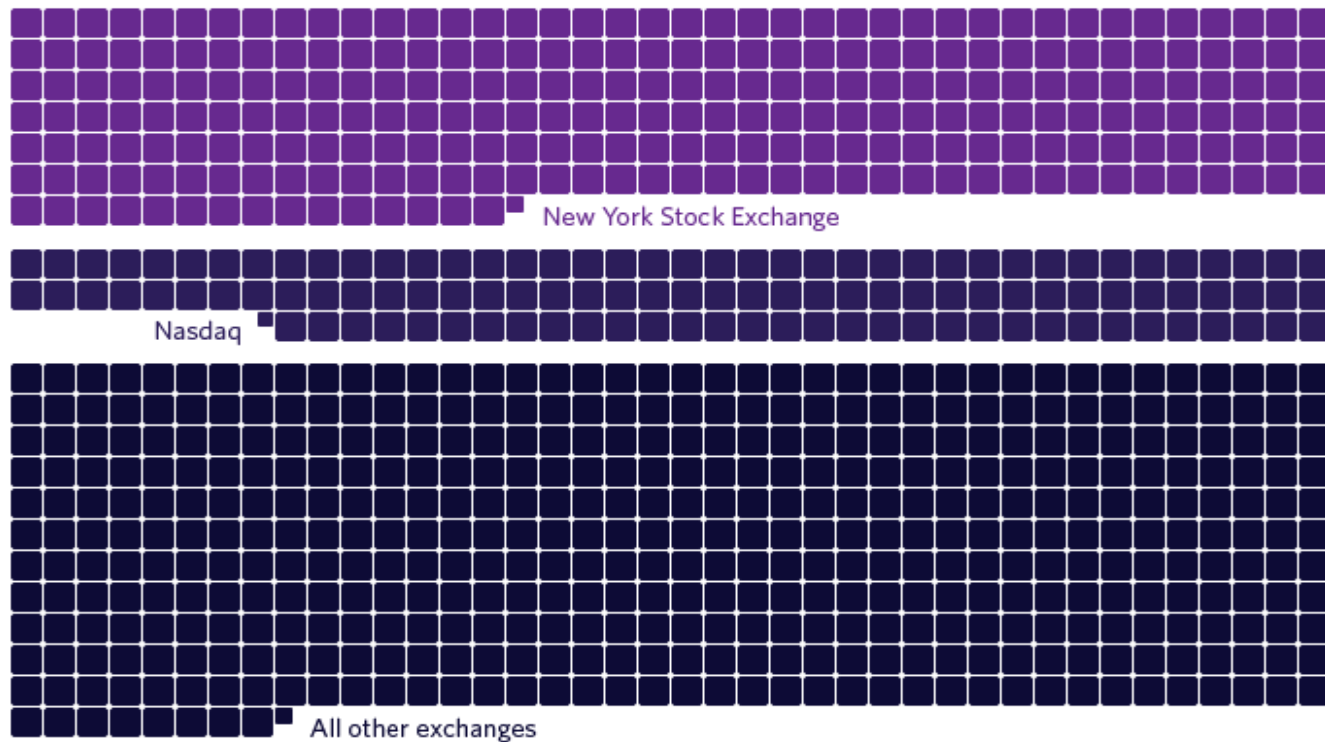
Részvény piacok (tőzsdék)

Részvénytőzsdék (tőzsdék)

A világ tőzsdéinek becsült összértéke **89,5 trillió** dollár.

Stock Markets

Market Capitalizations as of April, 2020

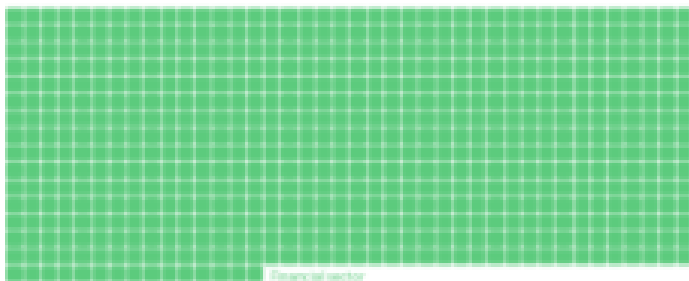
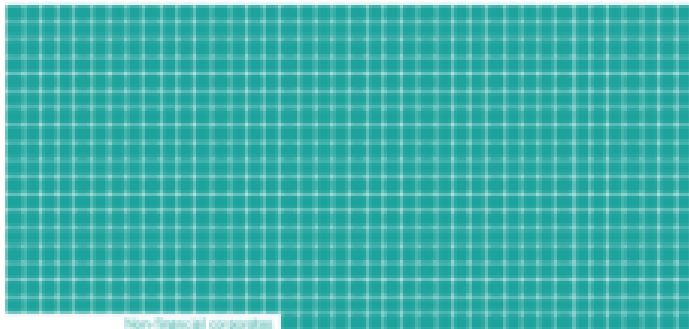
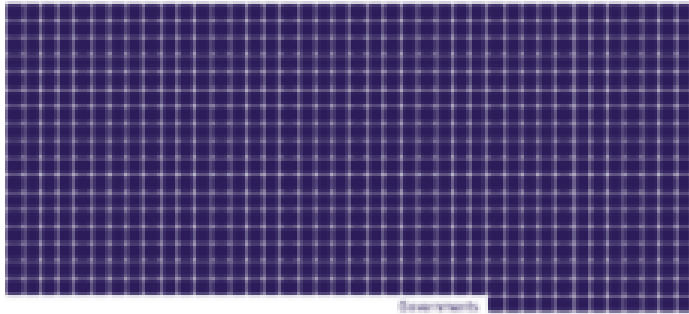
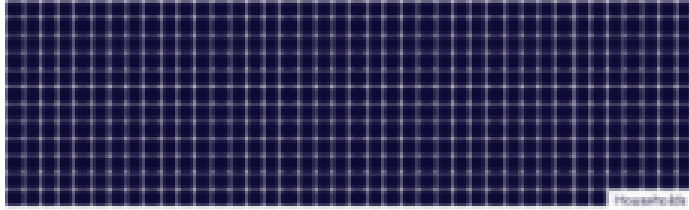

Minden négyzet megfelel
100 billion dollárnak

A világ GDP adatai 2020-ban

	GDP milliárd \$	GDP/Világ GDP%	Népesség	Egy főre jutóGDP
1. USA	21433	21,44	329.48	
2. Kína	14343	14,35	1400.00	
3. Japán	5082	5,08	125.67	
4. Németország	3846	3,85	83.17	
5. India	2869	2,87	1347.60	
6. Egyesült Királyság	2829	2,83	67.03	
7. Franciaország	2716	2,72	67.29	
8. Olaszország	2001	2,03	59.64	
9. Brazília	1840	1,85	210.15	
11. Oroszország	1700	1,71	146.70	11 640
28. Venezuela	482	0,52	31,43	15 540
58. Magyarország	161	0,15	9.78	16 420

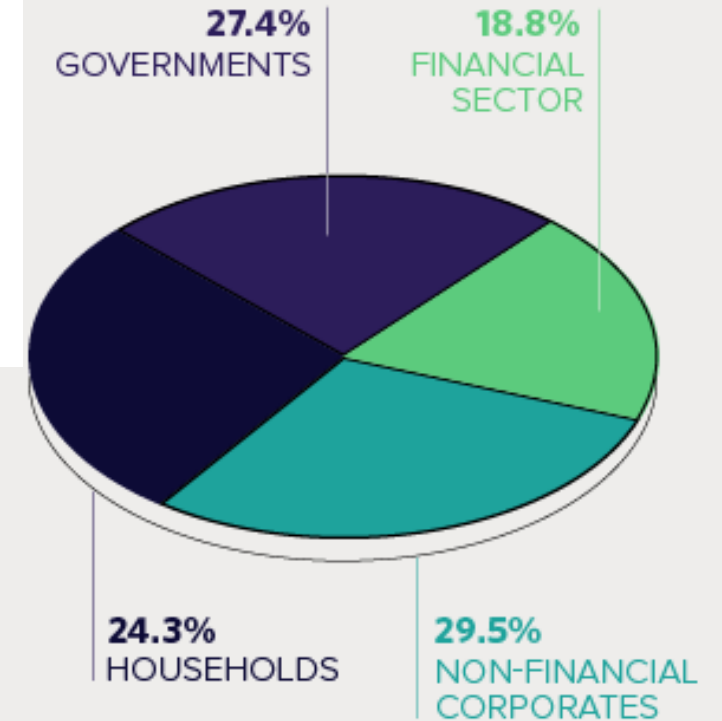
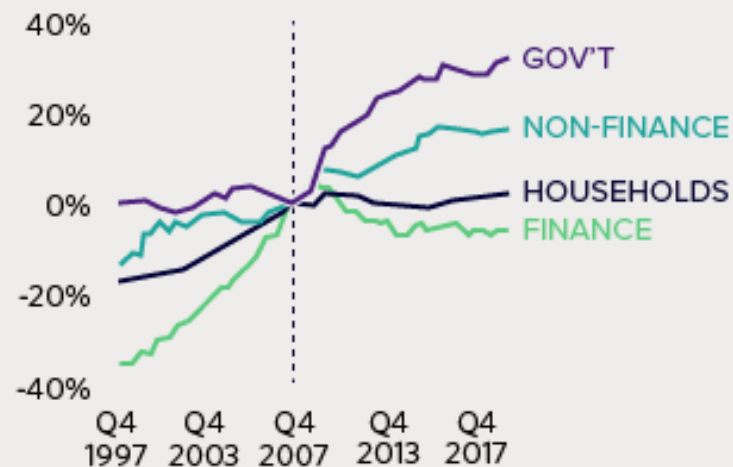
Global Debt

Globális adósság

A globális adósság ezen teljes összege magába foglalja a kormányok, a pénzügyi szervezetek, a nem pénzügyi szervezetek és a háztartások felhalmozott tartozását. Összesen ez **253 trillió** dollár, ami a globális GDP **271 %-a**.

% of GDP, change in global debt relative to Q4 2007

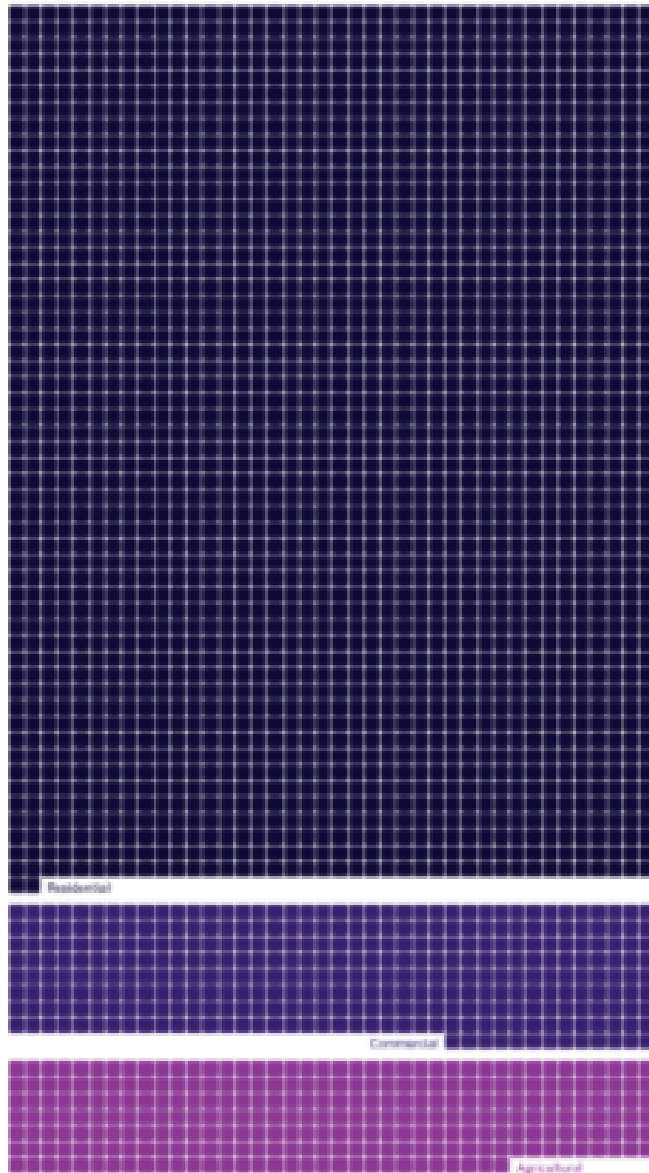
As of Q3 2019

Each square this size is worth **\$100 billion**

Globális ingatlan szektor

A globális ingatlanvagyon becsült értéke **280,6 trillió** dollár.

Global Real Estate

Each square this size is worth **\$100 billion**

22% of the world's total residential asset value is in **North America** - despite the fact that only 6% of the population lives there.

Europe contains 22% of residential assets by value but only houses 10% of the population.

RESIDENTIAL
\$220T

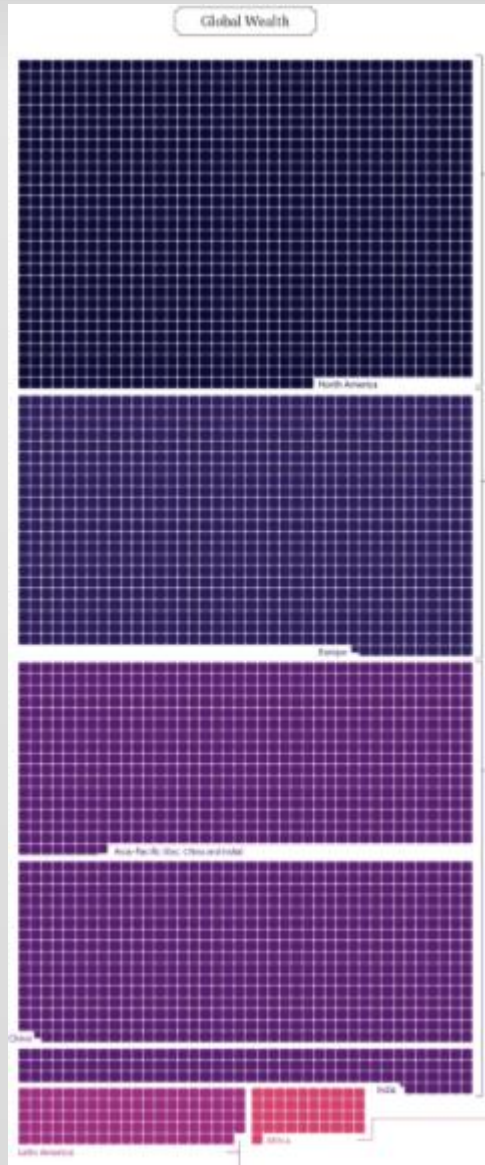

COMMERCIAL
\$33T

AGRICULTURAL
\$27T

Globális vagyon

Globális vagyon

A globális vagyon értéke a Credit Suisse svájci hitelintézet számítása szerint **360,6 trillió dollár**

NORTH AMERICA

North American wealth leaders

% share of global wealth

29.4% UNITED STATES

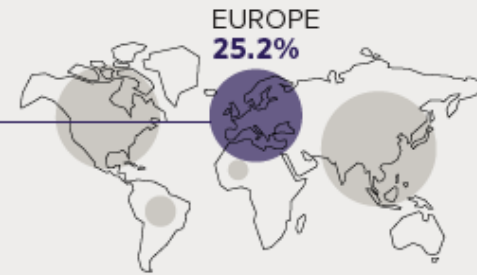
2.4% CANADA

UNITED STATES
MEDIAN WEALTH
(per adult)

CANADA
MEDIAN WEALTH
(per adult)

European wealth leaders

% share of global wealth

4.1% GERMANY

4.0% UNITED KINGDOM

3.8% FRANCE

3.1% ITALY

2.2% SPAIN

Asia-Pacific wealth leaders

% share of global wealth

17.1% CHINA

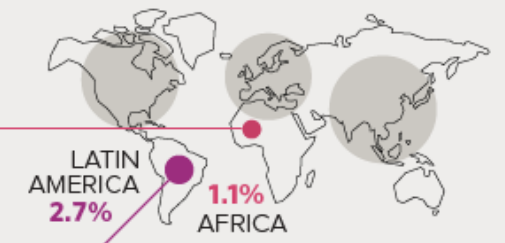
6.9% JAPAN

3.5% INDIA

2.0% AUSTRALIA

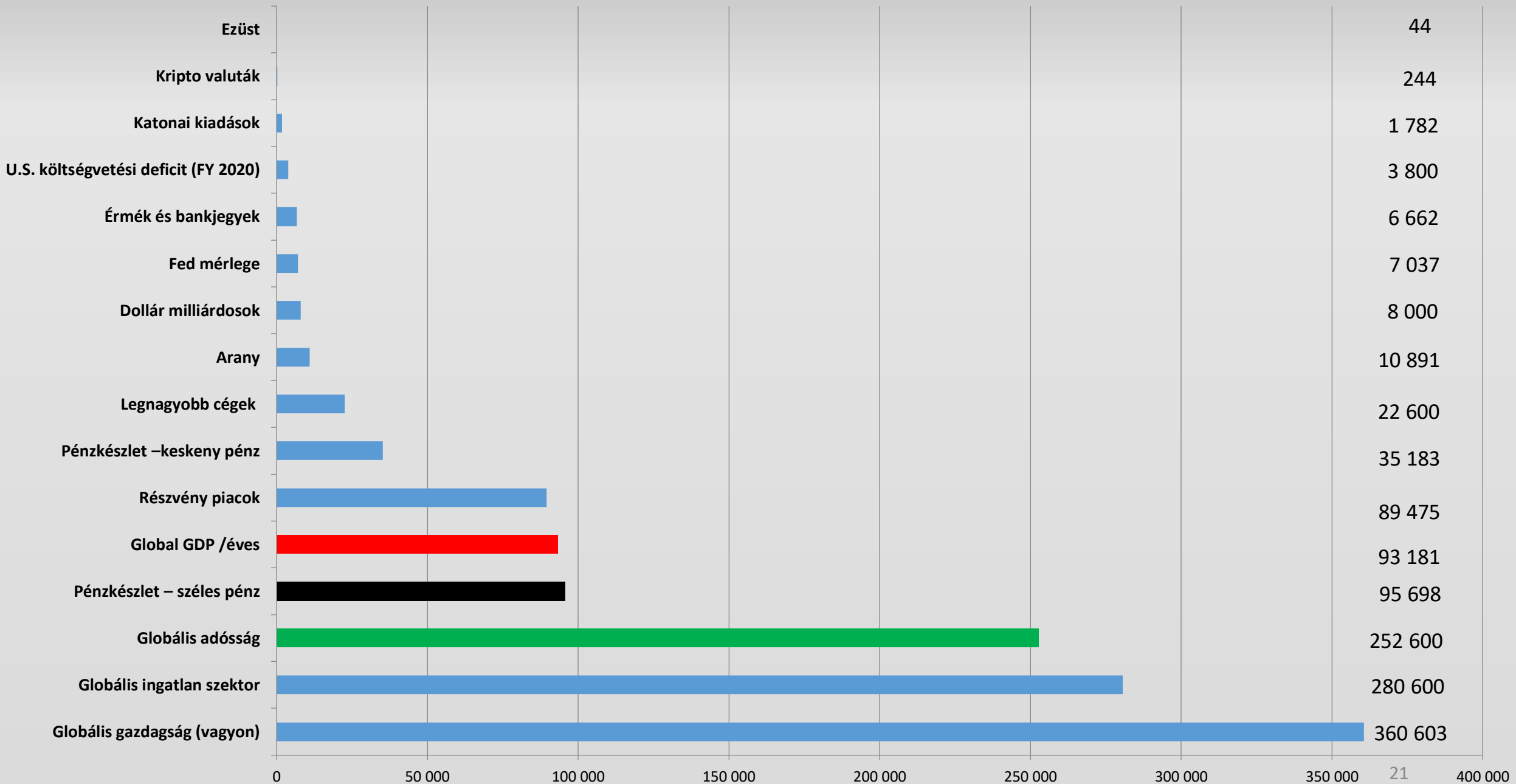
2.0% SOUTH KOREA

Wealth **\$63.8 trillion**
Number of Millionaires **4,447**
in USD terms

Afrika lakosság: 1 381 millió
Latin-Amerika lakosság: 677 millió

Érték (\$ Billions, USD)

Az Európai Unió gazdasági alapfilozófiája:

- a személyek szabad áramlása (szabad munkavállalás és letelepedés)
- a tőke (vállalkozások szabad mozgása)
- az áruk (szabad kereskedelem)
- a szolgáltatások szabad áramlásának elve

Bevételek (az Uniós források 100%-os felhasználását feltételezve)

- 2007-2013 uniós forrásai

Összesen 9 848 milliárd Ft

1 406 milliárd Ft / ciklus 7 év

- 2014-2020 uniós forrásai

Összesen 10 339 milliárd Ft

1 477 milliárd Ft / ciklus 7 év

- **Éves átlag 1 435 milliárd Ft / év**

Hazai költségek + Nyugat európai hasznok

- I. Uniós tagdíj
- II. Elmaradt vám bevételek
- III. EU támogatások külkereskedelmi mérleget rontó hatása
- IV. Csatlakozásból eredő egyéb vagyoni hátrányok
- V. Kiáramló munkaerő képzési költségei

Összesítés (milliárd Ft)

	Költségek	Bevételek
Uniós források éves átlaga		1 435
Uniós tagdíj	300	
Elmaradt vám bevételek	127	
EU támogatások külkereskedelmi mérleget rontó hatása	645	
Csatlakozási szerződésből eredő egyéb vagyoni hátrányok (pl. agrár kvóták)	48	
Kiáramló munkaerő képzési költségei	393	
Összesen	1 513	1 435

Amit nem számítottunk, de lehetne! :

- I. Kiáramló munkaerő Nyugat Európában az ottani gazdasági össztermék előállításában való hozzájárulása
- II. EU támogatásokban részesülő EU-15 tulajdonú vállalkozások értéknövekedése és közvetlen haszna
- III. Nyugat Európai nagyvállalatok magyarországi beruházásainak állami támogatása
- IV. Bürokrácia eltérő költségei

I. Egy főre eső GDP az EU-ban

EU-28 egy főre jutó GDP / év 2011-es érték 25 800 Euró / fő

GDP egy főre jutó átlag / év (Forint) 7 202 895 Ft /fő

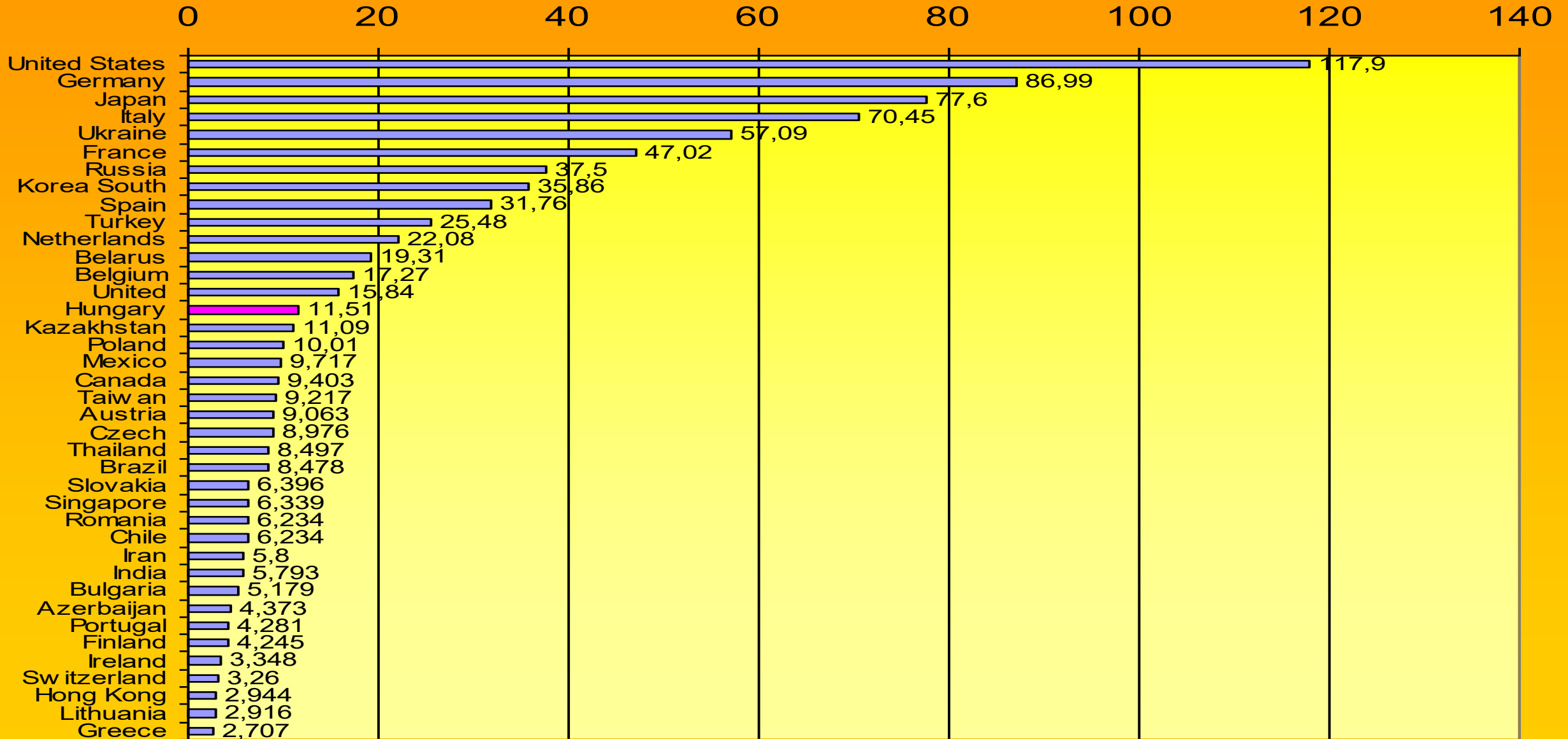
**280 ezer Nyugat Európában dolgozó EU
átlagos GDP hozzájárulása**

2 017 Milliárd Forint/év

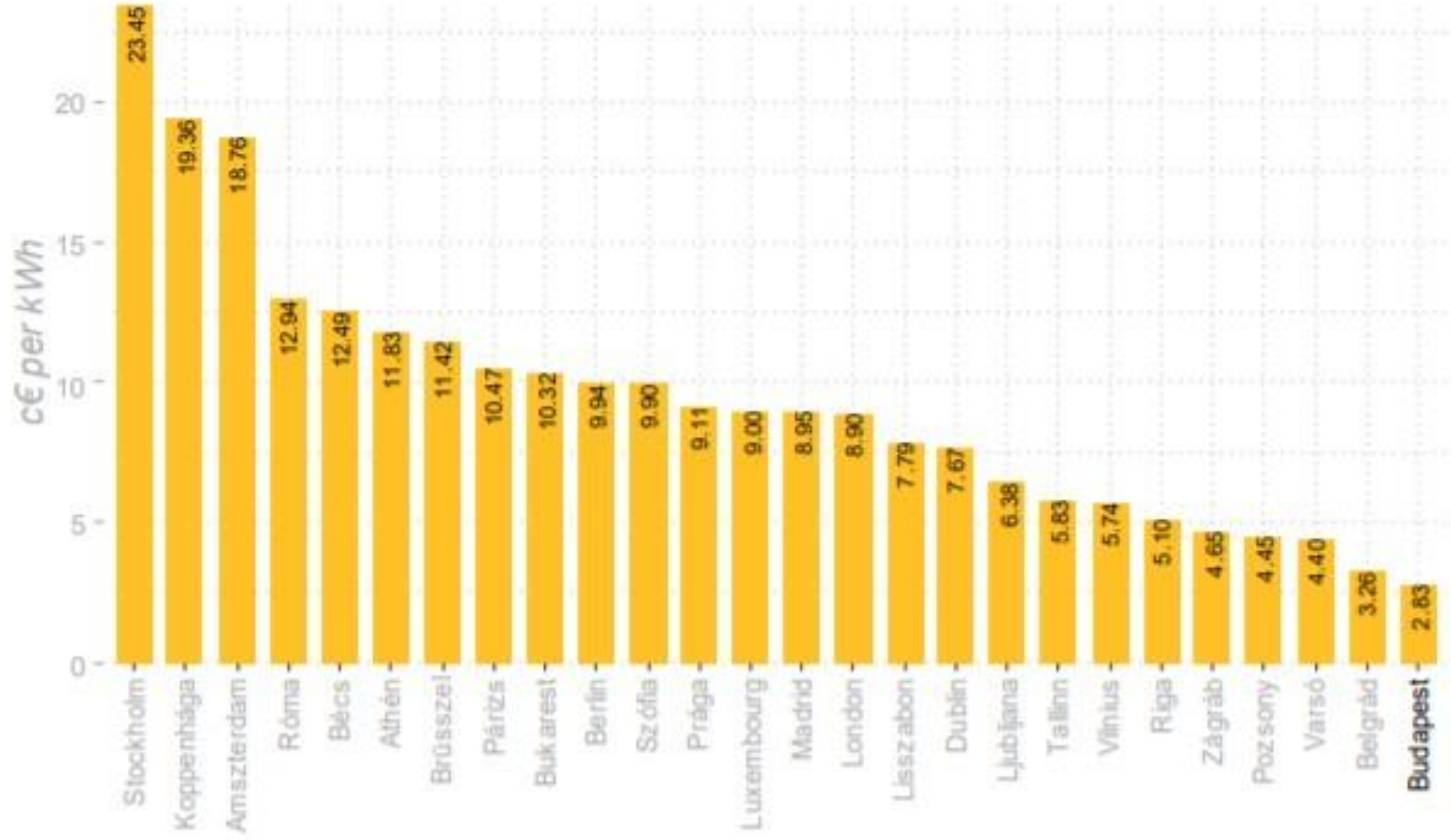
Magyarország a világon:

- A 112. helyen van: terület tekintetében
- A 92. helyen van: népesség tekintetében
- A 58. helyen van: a GDP sorrendjében
- A 35. helyen van: export tekintetében
- A 34. helyen van: költségvetési kiadások
- A 15. helyen van: gáz import tekintetében

Gáz import Milliárd m3

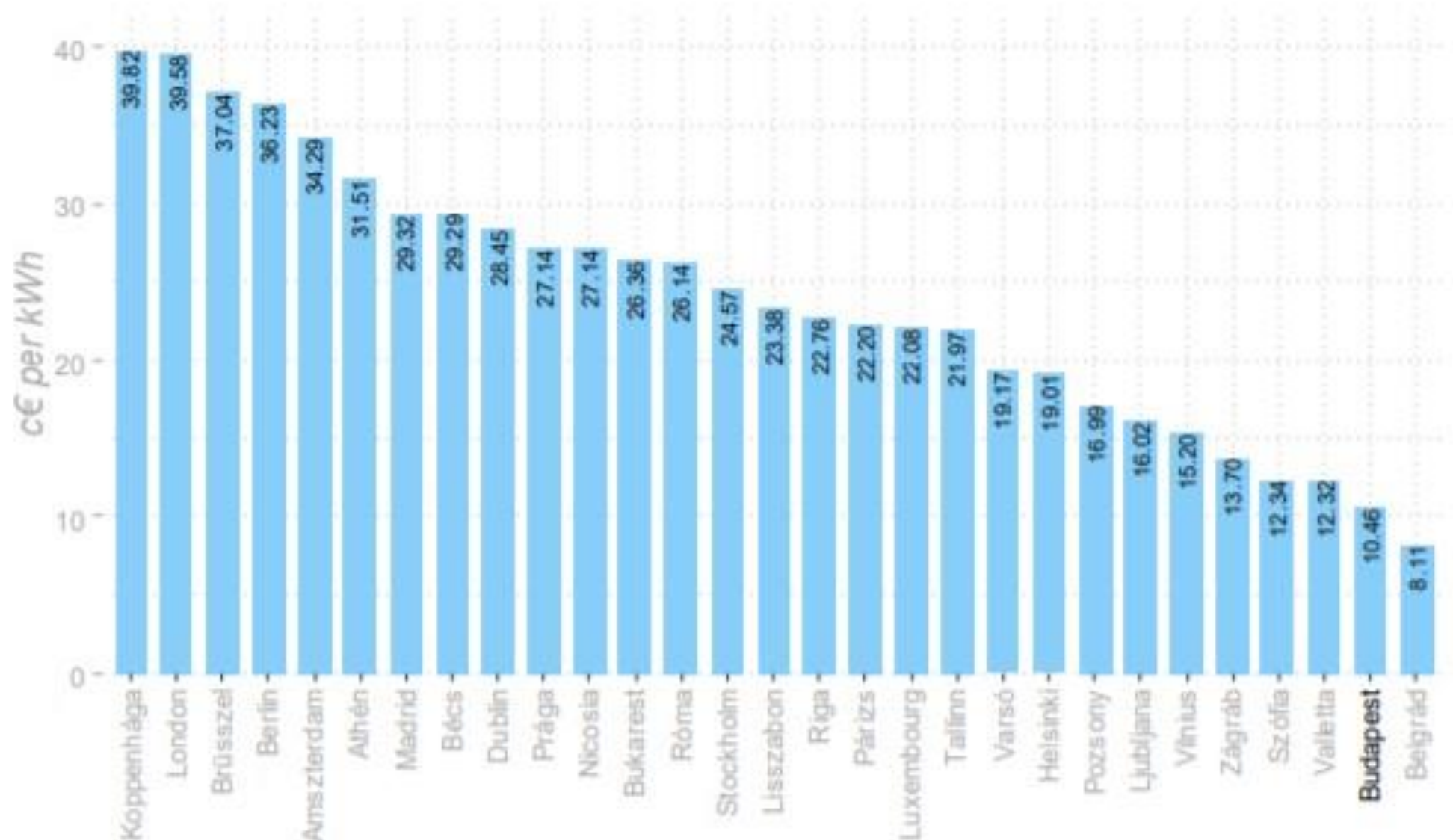

A lakossági fogyasztók földgáz átlagárai euróban (eurócent/kWh) 2021. december⁵

A végfelhasználói árak 2021. december

A lakossági fogyasztók villamos energia átlagárai euróban (eurócent/kWh) 2021. december

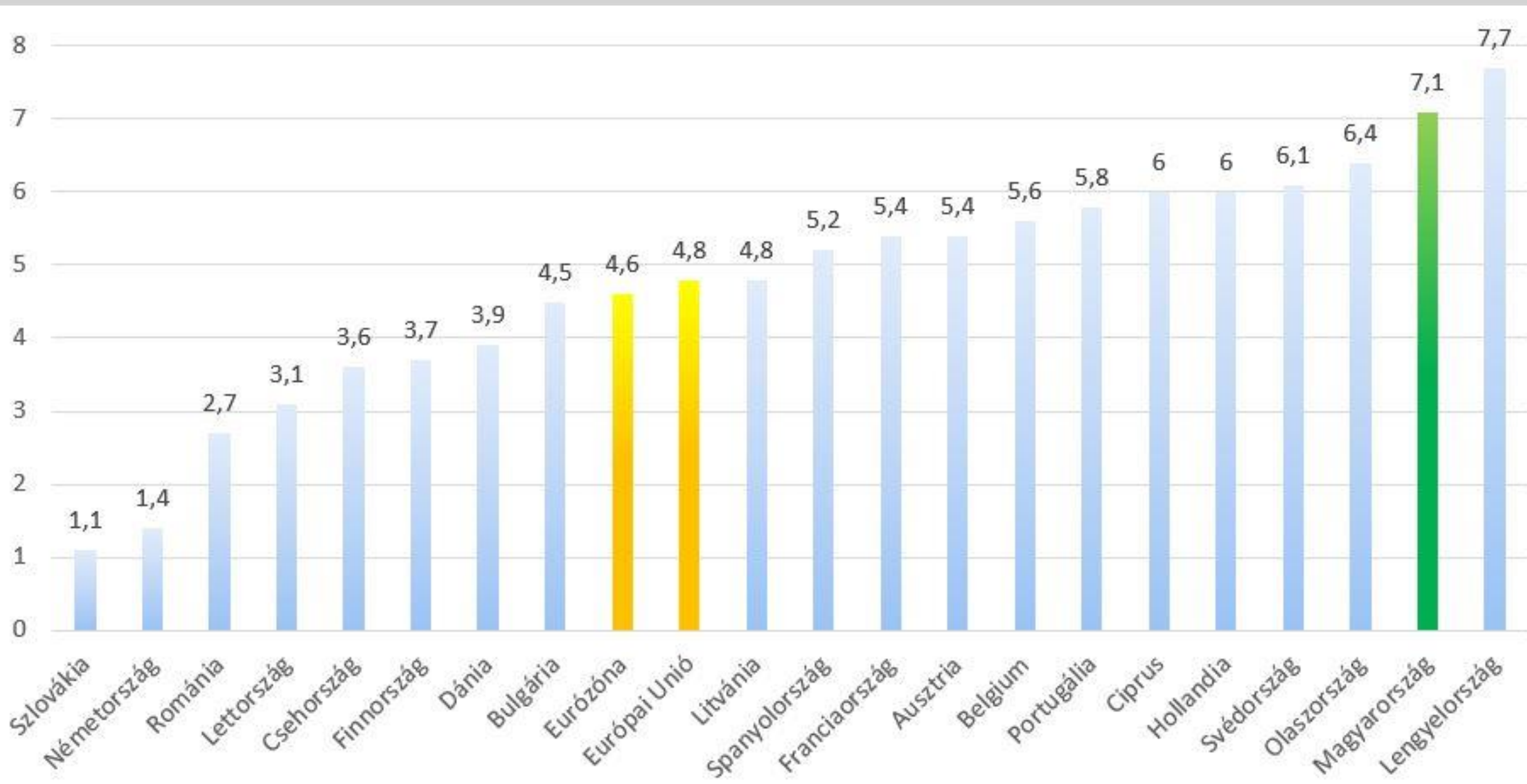
Gazdasági világválság 2020-tól (de meddig?)

1. **Kiváltó oka:** most nem gazdasági természetű, hanem egy világjárvány okozta.
2. **Kiterjedése:** nem kontinentális, hanem globális méretű.
3. **Hatómechanizmusa:** más! csapást mért a globális gazdaság fő ütőerére: a mobilitásra!
4. **Nagysága:** „károkozása” soha nem látott mértékű visszaesés a világ GDP-jében
5. **Új konfliktusteremtő képessége:**
 1. generációk között
 2. az összeesküvés elméletet hívők és nem hívők között
 3. biológiai kutatások, gyógyszerlobbyk között
 4. törésvonal erősödése a gazdag és szegény államok között
 5. Oltottak és oltatlanok között
6. **Időtartama:** ma még nem látható meddig tart, és ezáltal milyen mélyről indul újra növekedésre a világgazdaság
7. **Mi lesz utána:**
 - az a világ, ami 2020 előtt volt, már soha nem jön vissza!!!

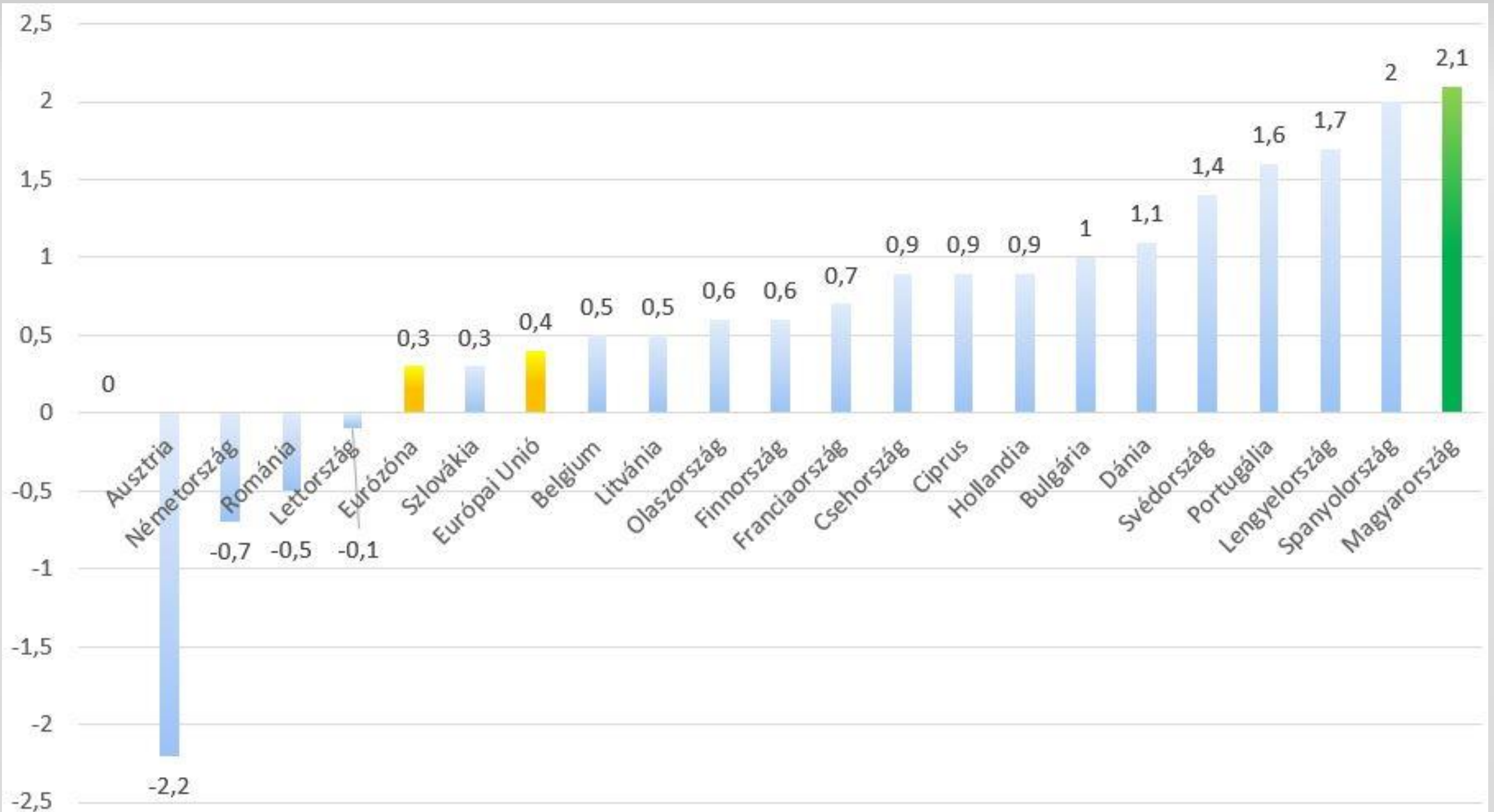
Az európai országok gazdasági mentőcsomagjai a koronavírus okozta gazdasági károk kezelésére

25 % felett	Németország	30,6%
16%-25%	Anglia	24,6%
	Olaszország	20,4%
	Spanyolország	20,0%
	Magyarország	19,6%
Versenytársak:	Csehország	18,0%
	Lengyelország	9, 0%
	Románia	2,0%
	Szlovákia	1,0%

GDP éves alapú változása, 2021 negyedik negyedév, szezonálisan kiigazított adatok, százalék

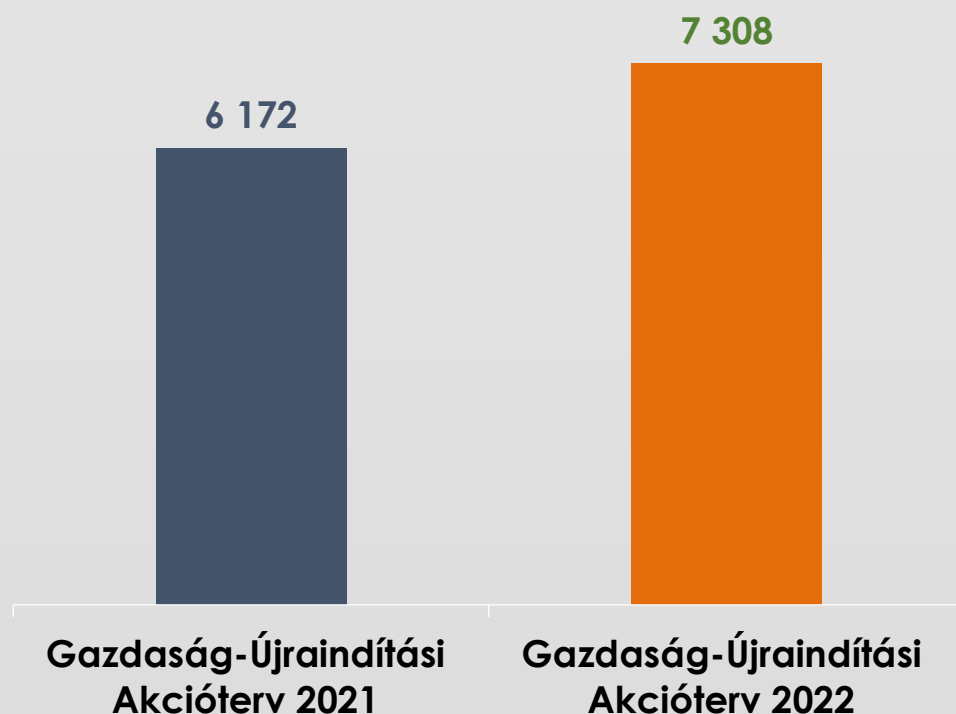
GDP negyedéves alapú változása, 2021 negyedik negyedév, szezonálisan kiigazított adatok, százalék

A költségvetés 2022-ben a GDP 13%-át kitevő forrást biztosít a gazdaság újraindítására, mely a középtávú gazdasági növekedést alapozza meg

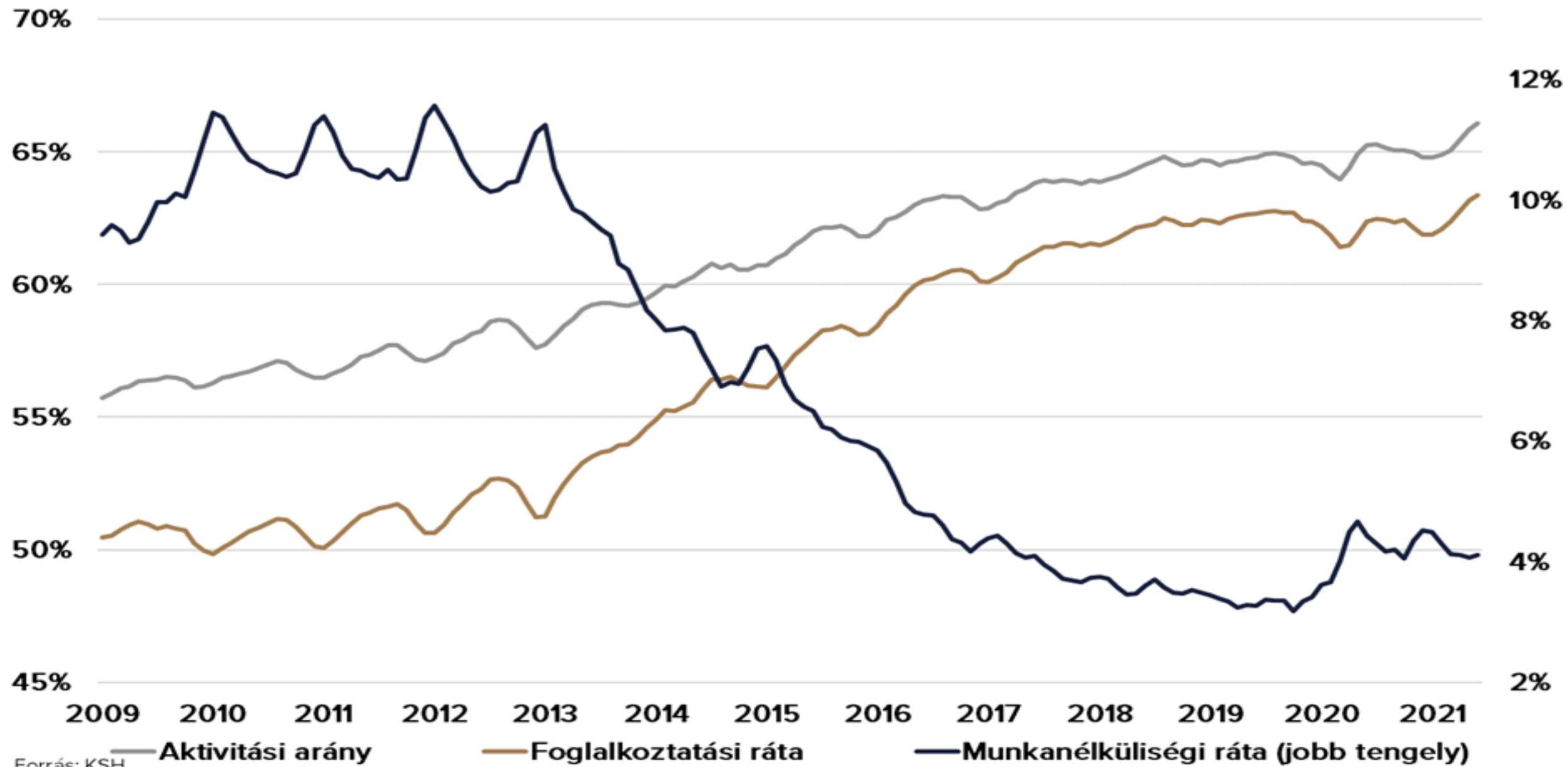
A Gazdaság-Újraindítási Akcióterv költségvetési forrásai
(milliárd forint)

A Gazdaság-Újraindítási Akcióterv elemei 2022-ben
(milliárd forint)

Gazdaság-újraindítás - nemzeti források	3 883
Ebből 2021-ben és 2022-ben 326 és 350 Mrd Ft „helyreállítási eszköz” lenne az esedékes	
Gazdaság-újraindítás - európai uniós források	3 001
Gazdaság-újraindítást segítő adócsökkentés	423,5
Gazdaság-Újraindítási Akcióterv elemei összesen	7 308
GDP %-ában	13,0%

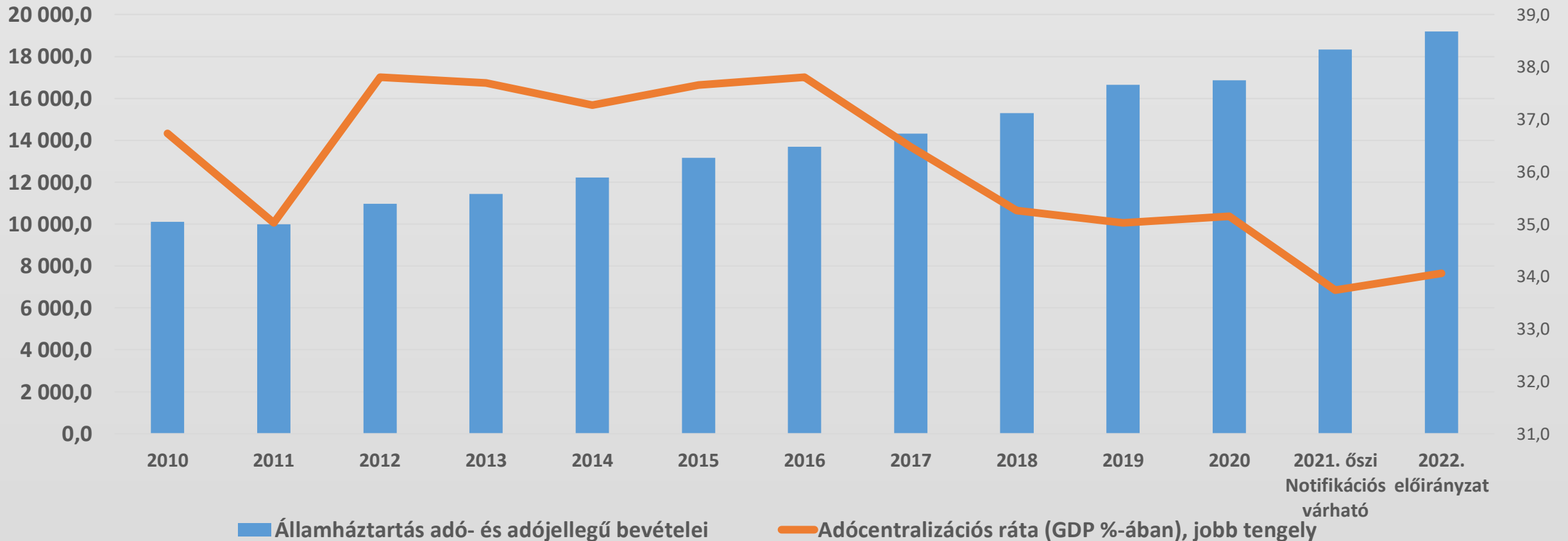
A foglalkoztatási ráta, a munkanélküliségi ráta és az aktivitási ráta alakulása Magyarországon (%)

Forrás: KSH

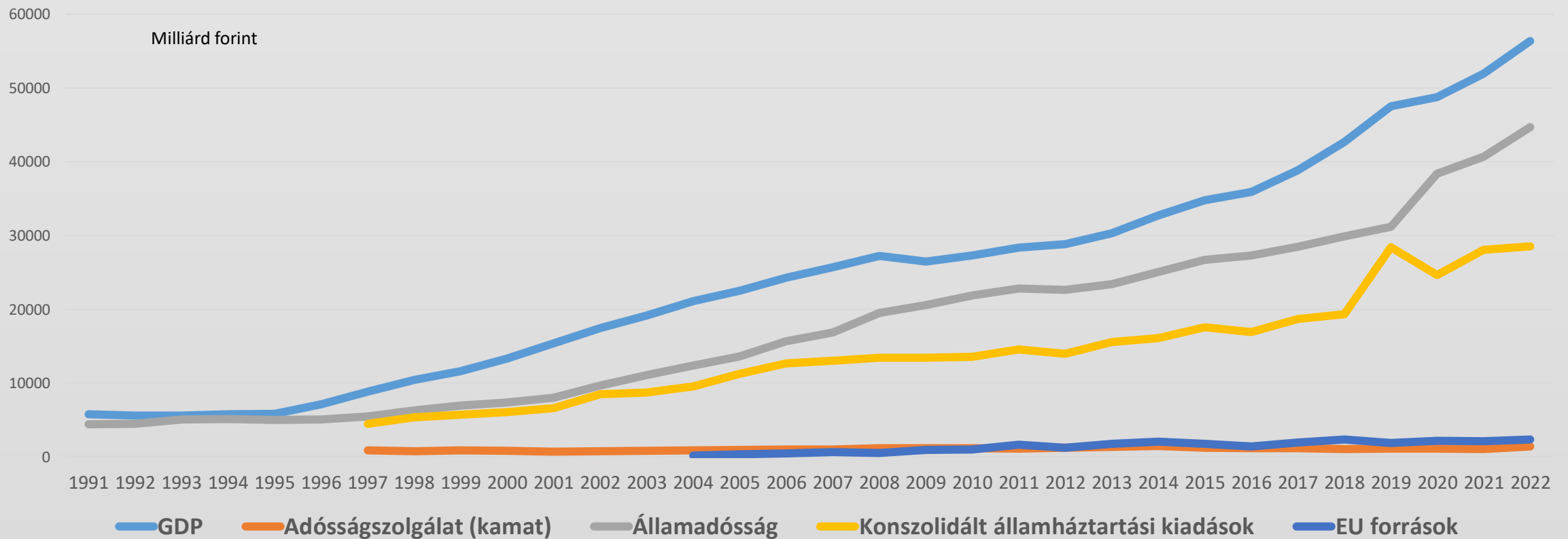
Amíg az államháztartás adóbevételei folyamatosan nőttek, addig az adócentralizációs ráta hullámzott az elmúlt tizenkét évben. Utóbbinál 2021-ben – főként a GDP összegének stagnálása miatt – kismértékű emelkedés, majd 2021-től alacsonyabb szinten normalizálódás

Az államháztartás adó- és adójellegű pénzforgalmi bevételeinek összege milliárd forintban és a GDP-arányos mértéke (az adócentralizációs ráta) százalékban 2010-2022 között

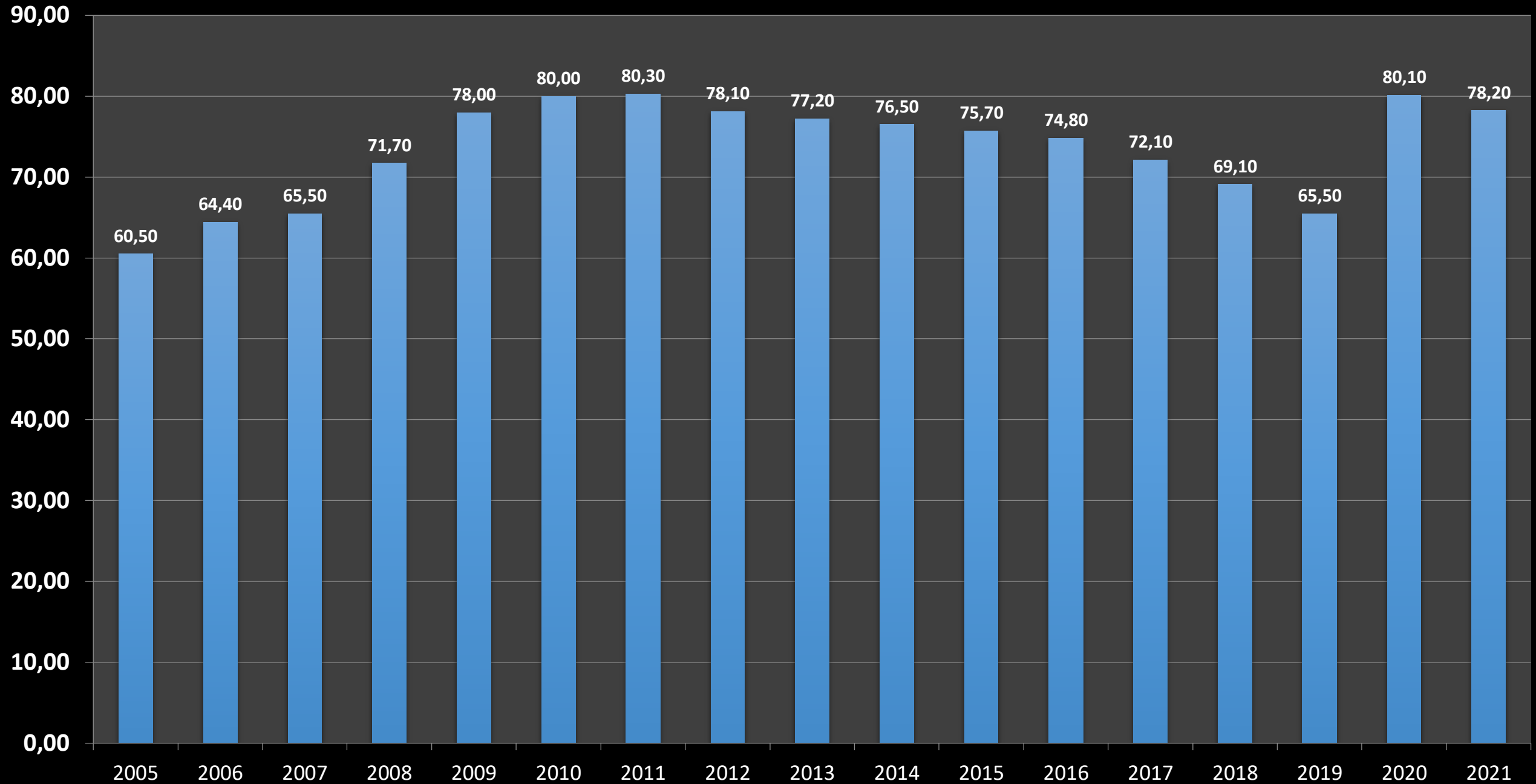

**A GDP növekedésének üteme 2019-ig nálunk gyorsabb volt mind az államadós-
ságénál, mind az államháztartás együttes kiadásánál. A koronavírus-járvány itt is
átrendezést hozott, a kiadás gyorsan emelkedett, míg a GDP 2020-ban 5%-al vissza
is esett. 2021-ben a magyar gazdaságban „visszapattanás”, 2022-ben további
növekedés.**

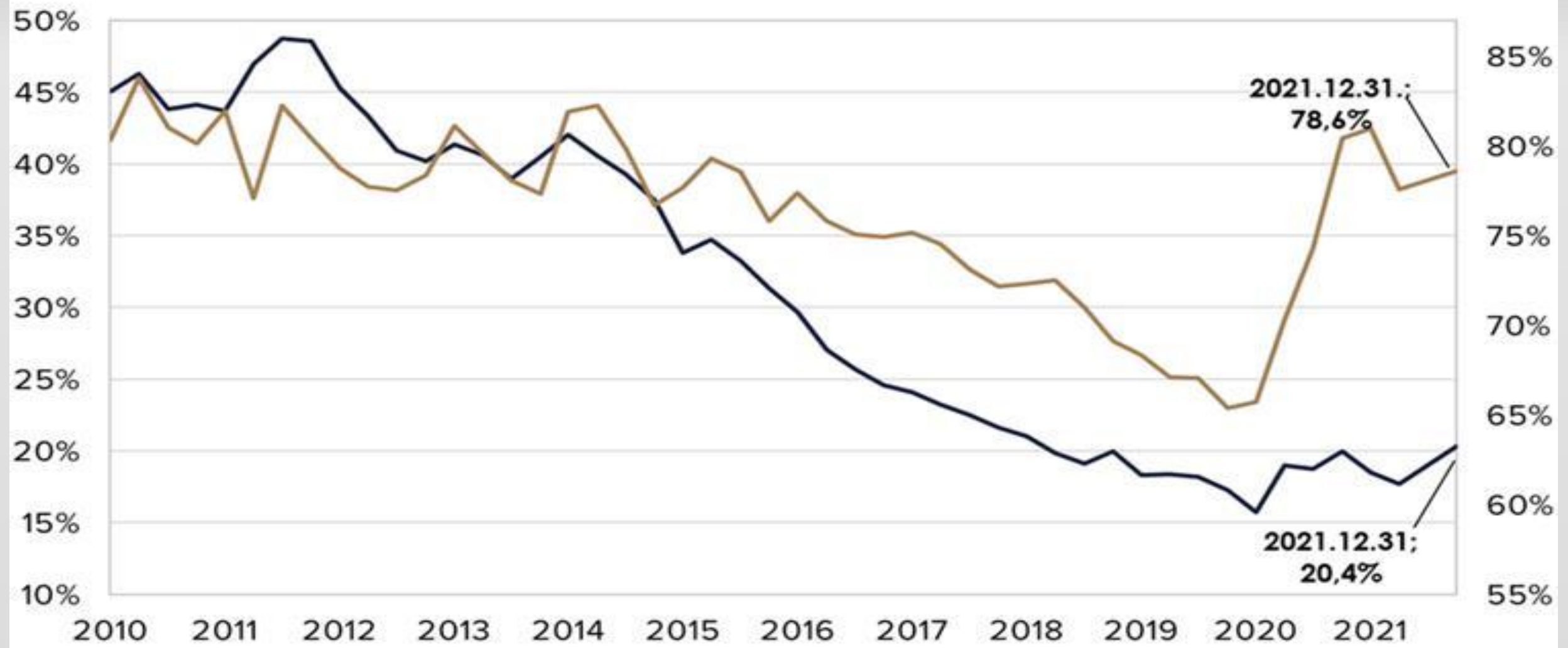
Néhány jellemző adat: GDP, államadósság, a magyar államháztartás kiadási főösszege, adósságszolgálat, EU forrás

GDP arányos adósság Magyarországon (%)

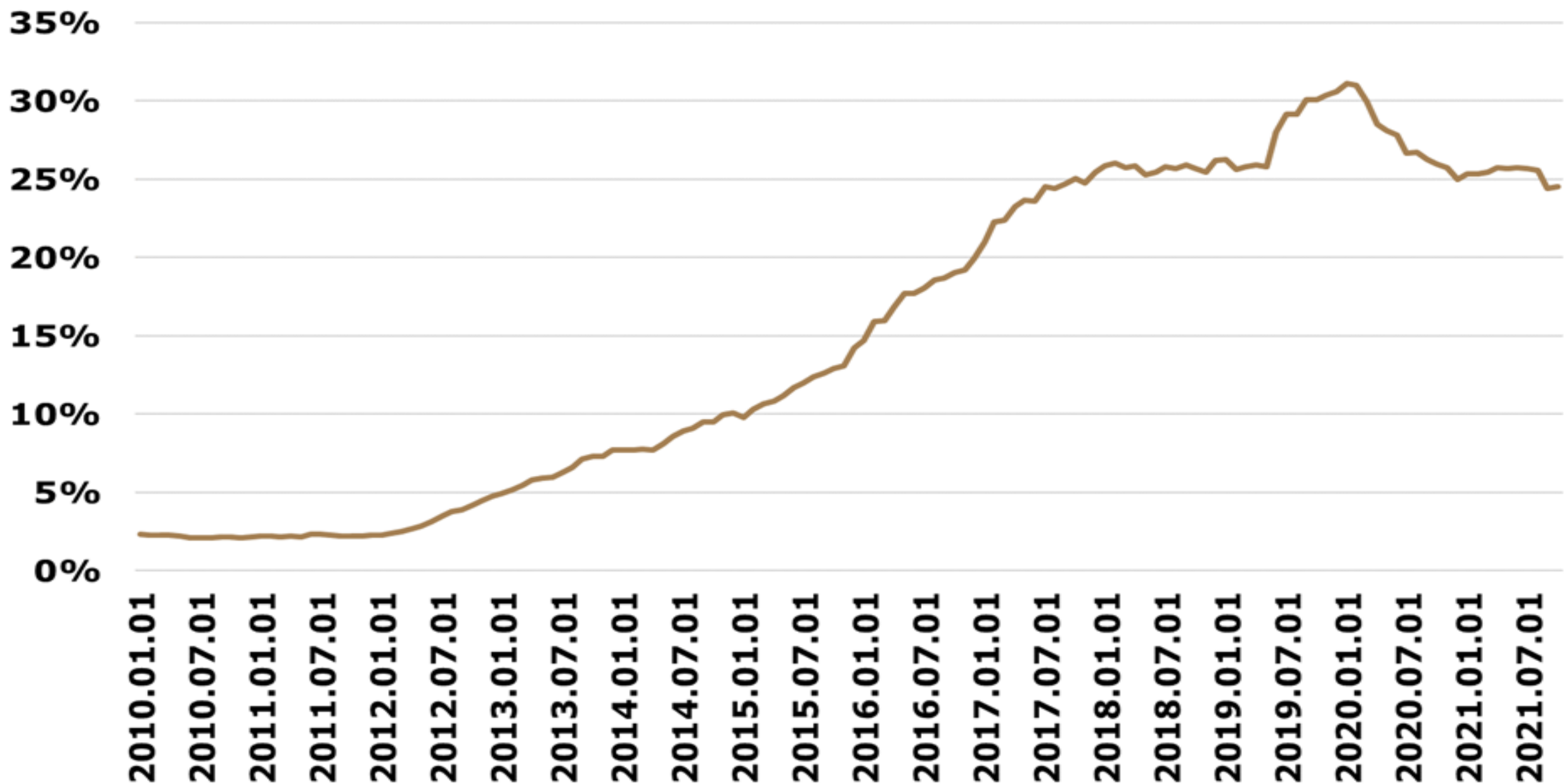
A GDP-arányos államadósság és a devizaadósság arányának alakulása (%)

— Devizaadósság aránya a teljes adósságon belül*
— GDP-arányos adósság (jobb tengely)

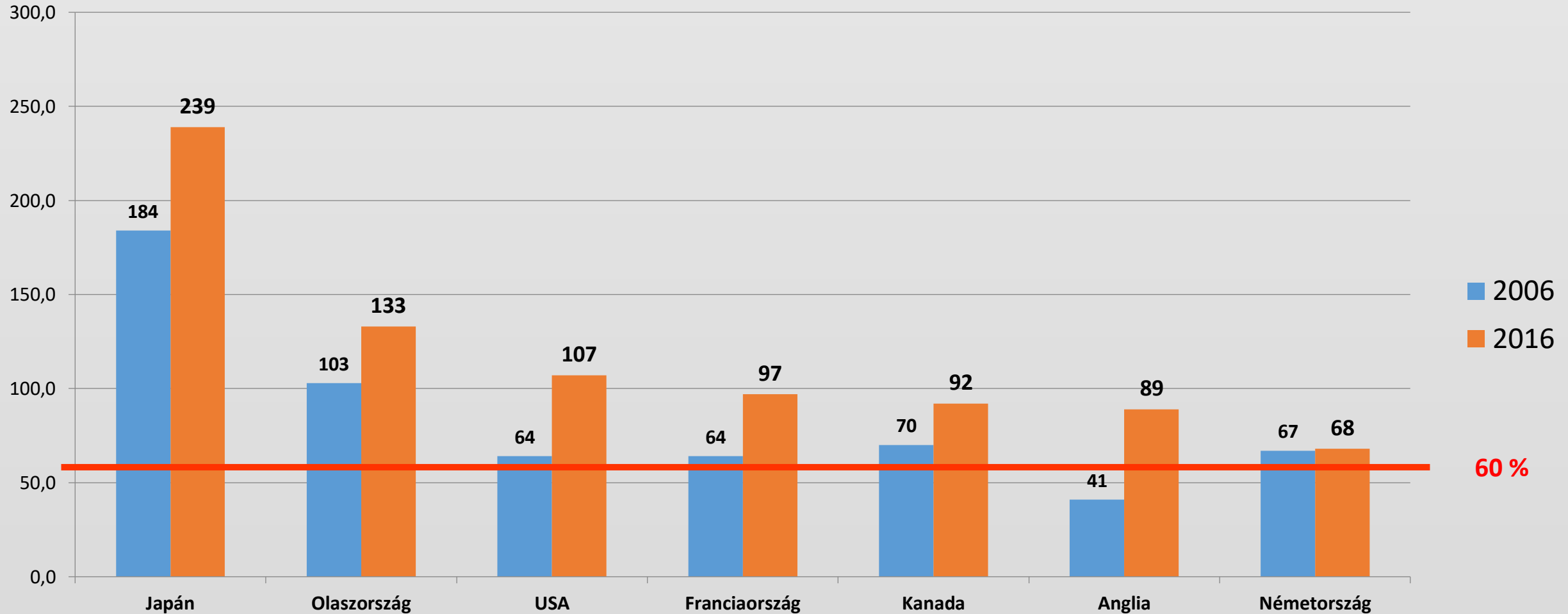
Forrás: ÁKK. *: negyedév végi értékek

Lakossági állampapírok aránya a teljes államadósság arányában

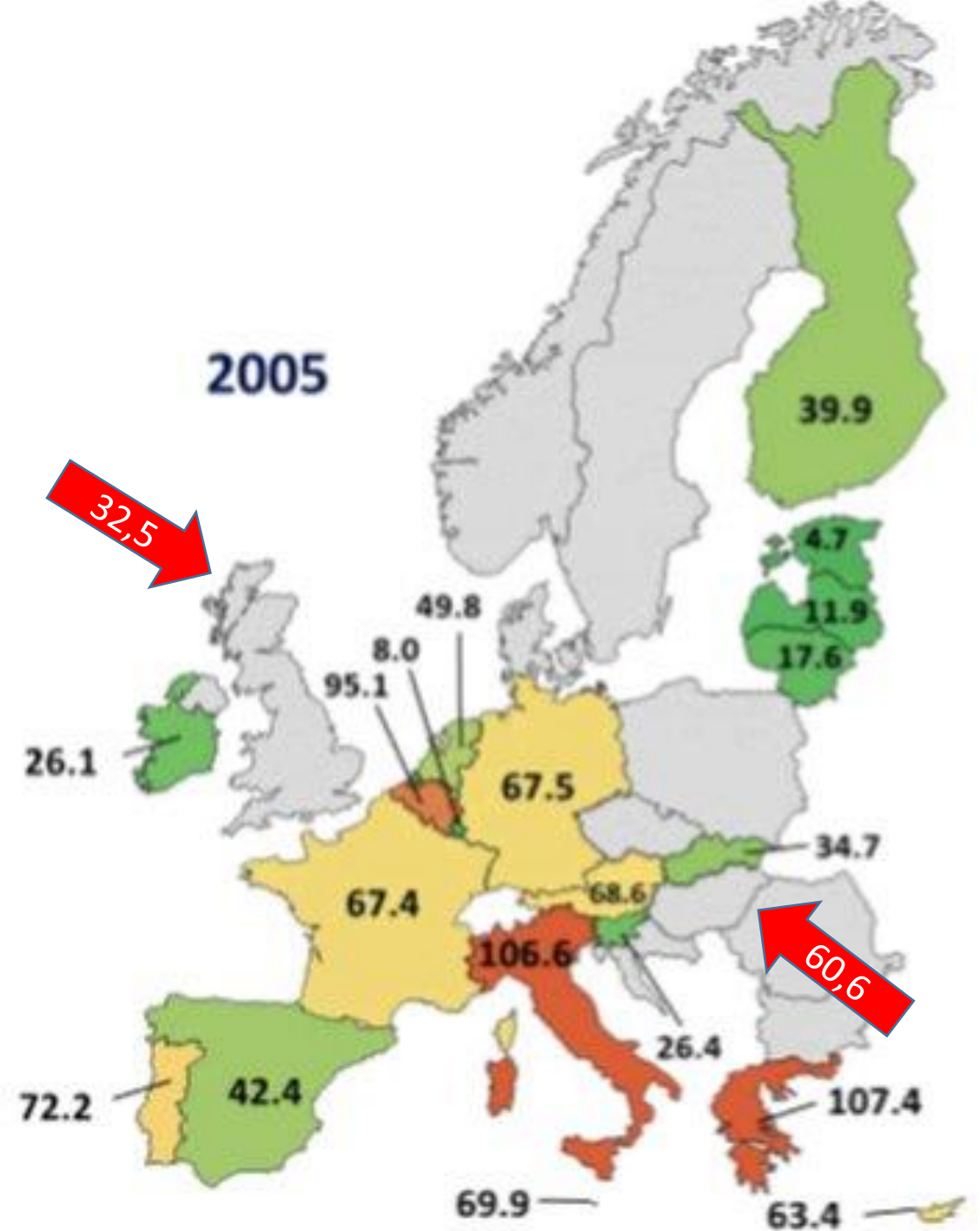
Adósság csapda

A G7 országoknak a nagy globális pénzügyi válságok utáni államadóssági ráta növekedése (%)

Az euroövezeti tagországok államadóssága a GDP százalékában 2005-ben –

Forrás: Európai Központi Bank

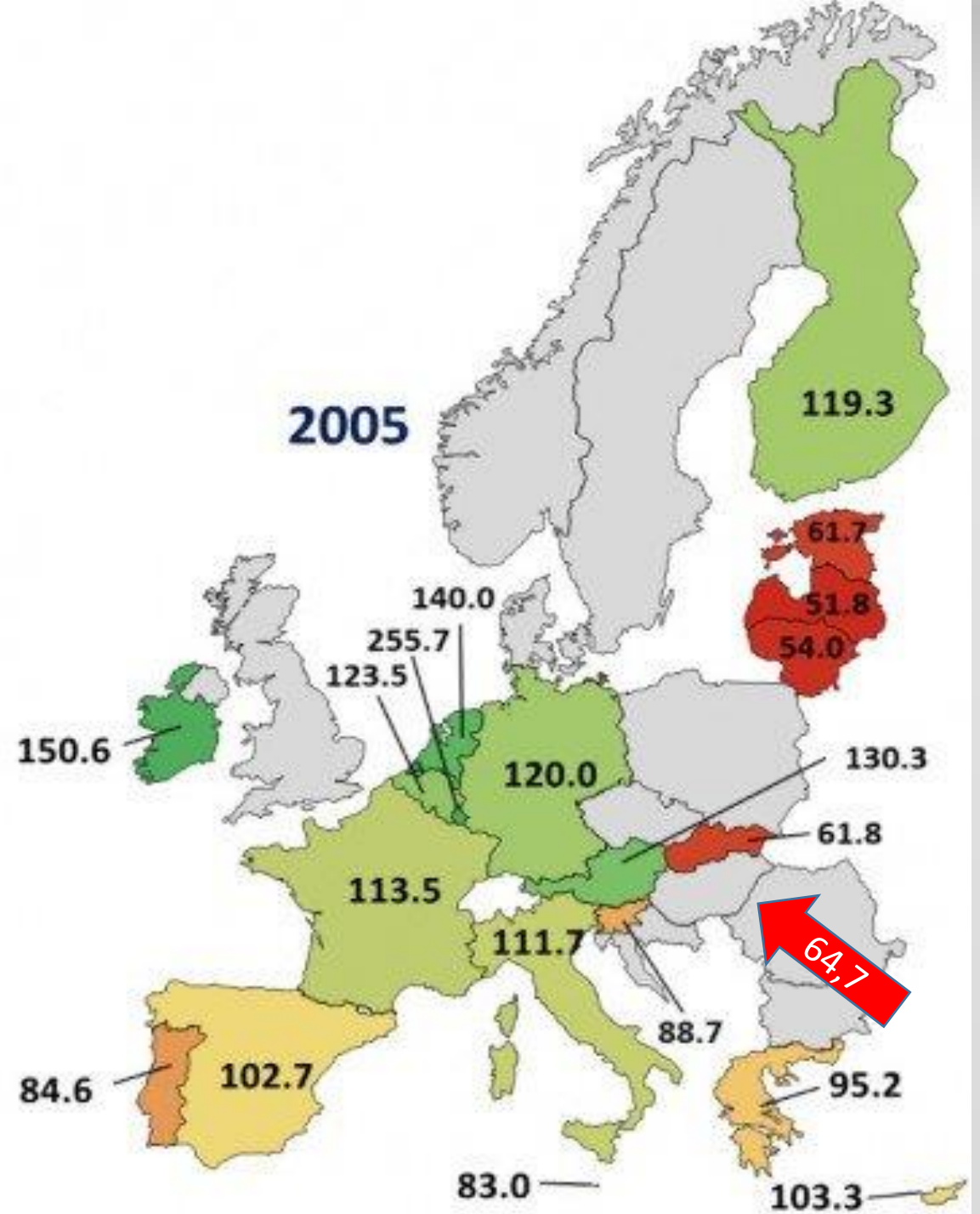
Az euroövezeti tagországok államadóssága a GDP százalékában 2021-ben

Az euroövezeti tagországok államadóssága a GDP százalékában

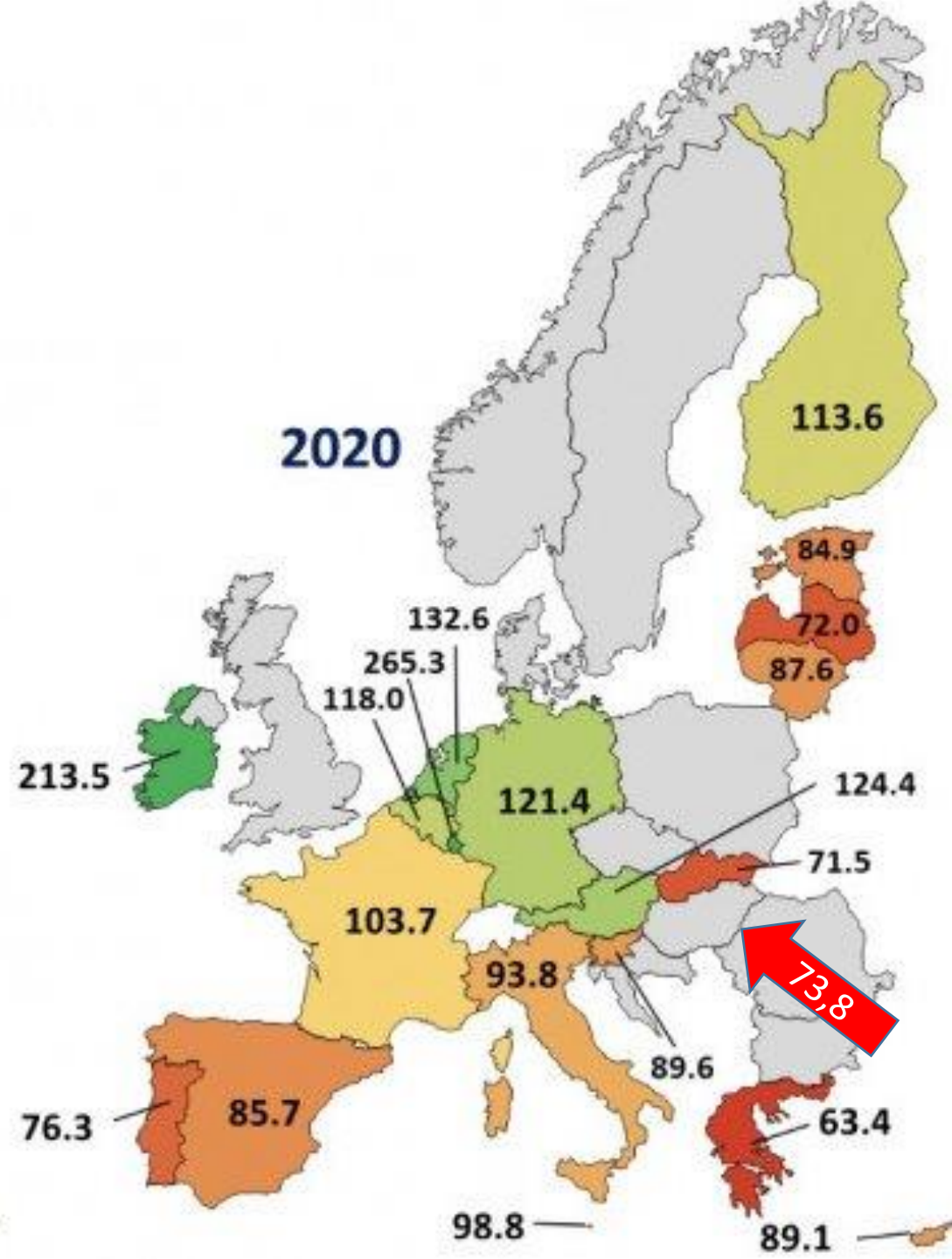
	2005	2021
Anglia	32,5	94,9
Spanyolország	42,4	125,2
Olaszország	106,6	160
Portugália	72,2	137,2
Görögország	107,4	209,3
Magyarország	60,6	78,6
Szlovákia	34,7	60,3
USA	64,0	128,1

A tagállamok
vásárlóerő-paritáson
mért GDP-jének
alakulása 2005-ben az
Európai Unió GDP-jének
átlagához képest

A tagállamok vásárlóerő-
paritáson mért GDP-
jének alakulása 2020-
ban az Európai Unió
GDP-jének átlagához
képest

Forrás: Eurostat

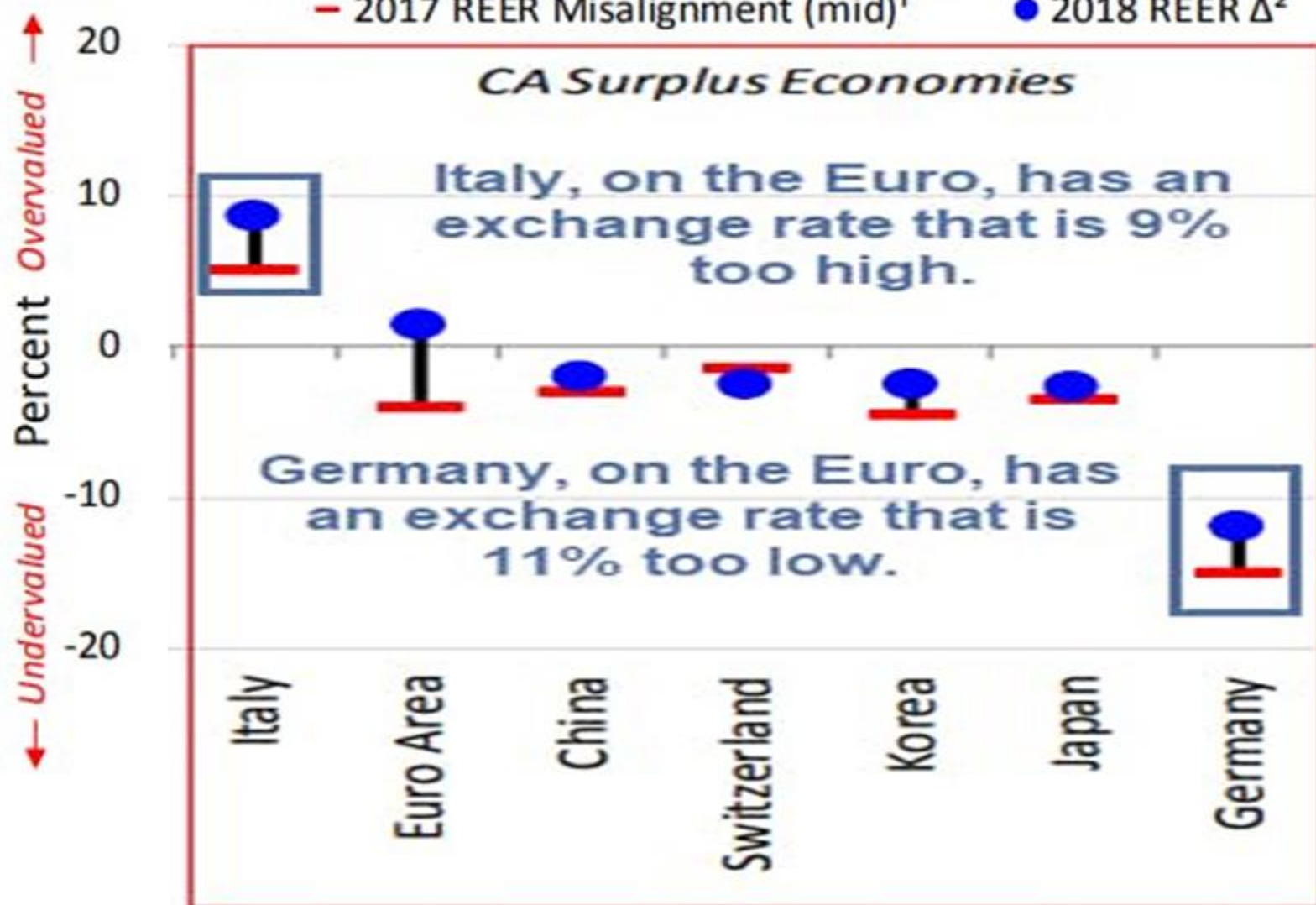
A tagállamok vásárlóerő-paritáson mért GDP-jének alakulása 2005-ben és 2020-ban az Európai Unió GDP-jének átlagához képest

	2005	2020
Portugália	84,6	76,3
Spanyolország	102,7	85,7
Olaszország	111,7	93,8
<u>Görögország</u>	<u>95,2</u>	<u>63,4</u>
Hollandia	140	132,6
Németország	120	121,4
<u>Írország</u>	<u>150,6</u>	<u>213,5</u>
Magyarország	64,7	73,6
Szlovákia	61,8	71,5

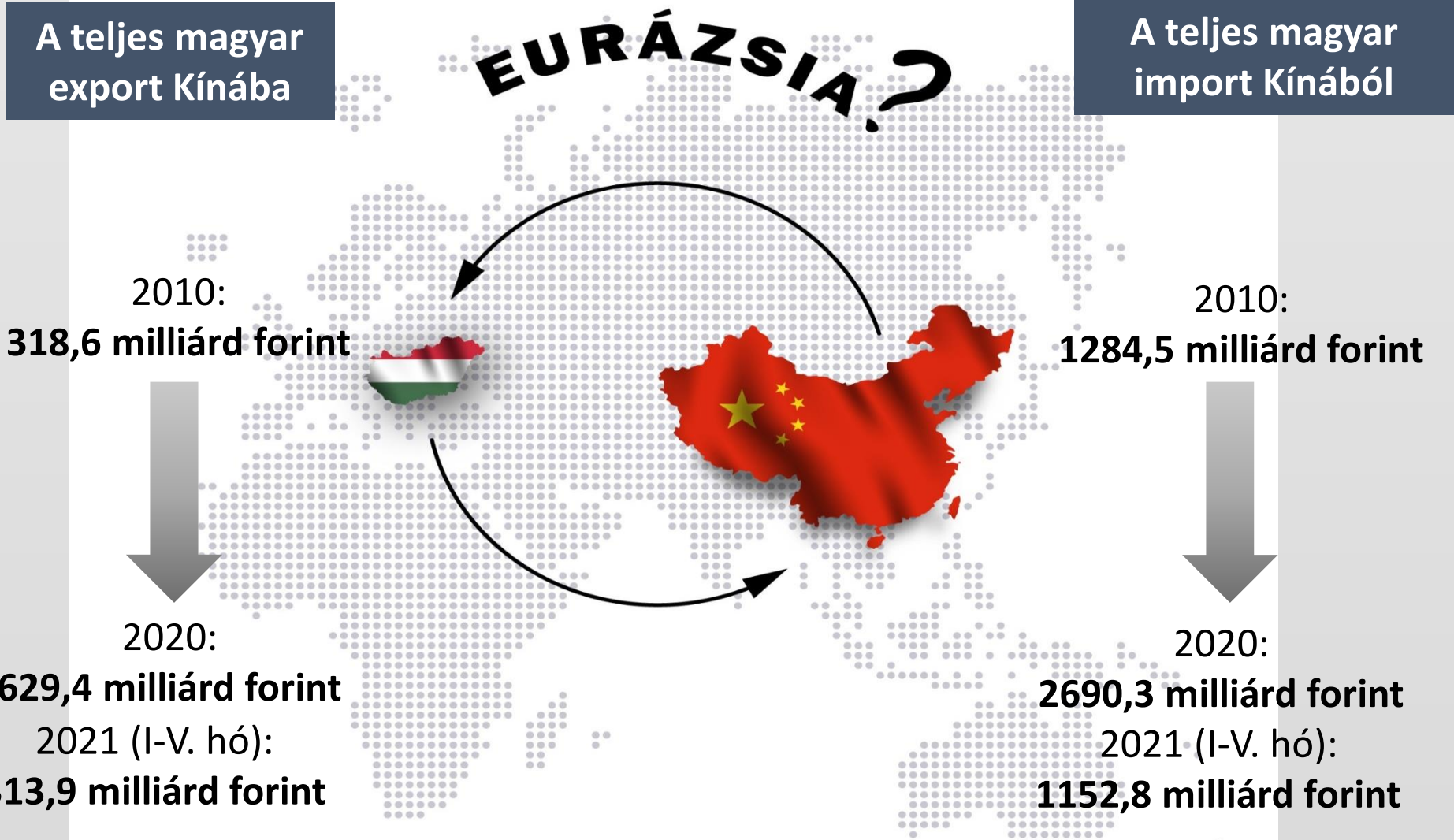
ECB's "One Size Fits Germany" Policy Mathematical Impossibilities

IMF Estimates of Exchange Rate Misalignment

— 2017 REER Misalignment (mid)¹ ● 2018 REER Δ^2

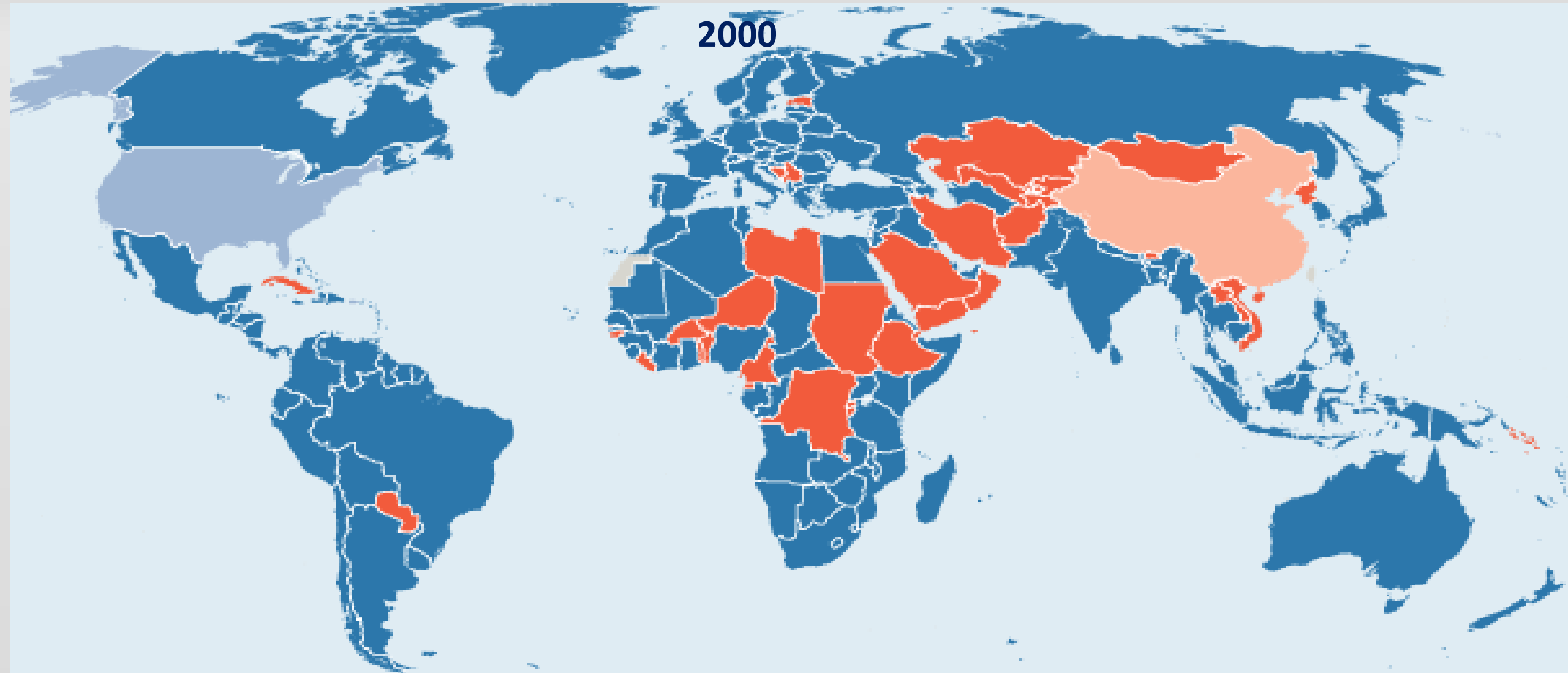

Kína egyre erőteljesebben részesedik mind az exportunkban, mind az importunkban

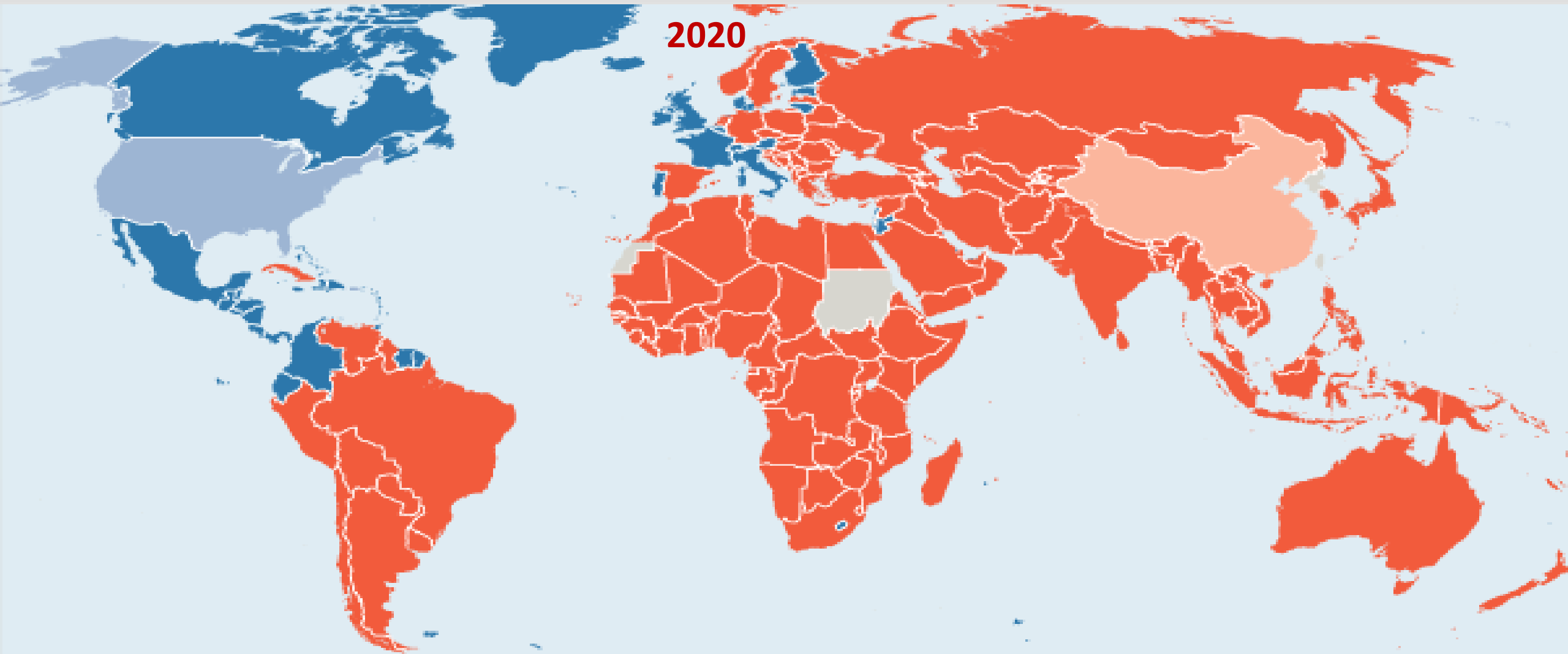

Forrás: KSH, KT Titkárság

Kína gazdasági előre törését mutatja minden statisztika. Mely országok számára volt fontosabb kereskedelmi partner Kína, mint az USA?

Kína gazdasági előre törését mutatja minden statisztika. Mely országok számára volt fontosabb kereskedelmi partner Kína, mint az USA?

Köszönöm a figyelmüket!